

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลินทร์ พินิจภูวดล. (2541). *แนวทางและมาตรการในการจัดการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส*.

รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). *ระเบียบกรม*

ประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. 2544. ค้นมาเมื่อ 10

มกราคม 2553, จาก <http://law.m-society.go.th/law/module.php?name=search&tools=b>

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) แจงความคืบหน้าโครงการพัฒนา

คุณภาพชีวิตเด็กถูกทอดทิ้ง เดือนแรกได้ผลรับดูแลเด็กแล้ว 59 ราย. (22 มิถุนายน 2550). ค้น

มาเมื่อ 2 ธันวาคม 2552, จาก <http://www.m-society.go.th/>

[news_detail.php?newsid=790&groupid=001](http://www.m-society.go.th/news_detail.php?newsid=790&groupid=001)

กาญจนา ชื่นทองอร่าม. (2544). *การศึกษาทัศนคติของผู้มีบุตรยากต่องานครอบครัวอุปการะ และ*

งานครอบครัวบุญธรรม. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์.

ขวัญใจ เอ็มใจ. (2544). *คนเล็กๆ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี.

ชาย โพธิ์สิตา. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

อมรินทร์พริ้นติ้งฯ.

ดวงพร ทิศาดลดิถก. (2548). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของเด็กในโครงการครอบครัวอุปการะ:*

กรณีศึกษา โครงการครอบครัวอุปการะในนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทวีศักดิ์ นพเกษตร. (2549). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เล่มสอง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครราชสีมา:

โรงพิมพ์โชคเจริญมาร์เก็ตติ้ง.

ธีรวรรณ ธีรพงษ์. (2549). *ผลของกลุ่มพัฒนาตนและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพุทธเน้นศีลและ*

ปัญหาต่อสัมพันธภาพการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และผลเนื่องต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

นิภา ส. ตูมรสุนทร. (2545). *ครอบครัวอุปถัมภ์ในประเทศไทย*. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์).

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). *พุทธธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- ยศพร บัตนกุล. (2540). การศึกษาทัศนคติในการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์: ศึกษาเฉพาะกรณีครอบครัวในเคหะชุมชนรังสิต หมู่ 2 ต.รังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ. (2549). [เอกสารอัดสำเนา]. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์): สหทัยมูลนิธิ.
- รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ. (2550). [เอกสารอัดสำเนา]. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์): สหทัยมูลนิธิ.
- รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ. (2551). [เอกสารอัดสำเนา]. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์): สหทัยมูลนิธิ.
- รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ. (2552). [เอกสารอัดสำเนา]. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์): สหทัยมูลนิธิ.
- รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ. (2553). [เอกสารอัดสำเนา]. (ไม่ระบุสถานที่พิมพ์): สหทัยมูลนิธิ.
- วีณา มิ่งเมือง. (2540). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาตามความเป็นจริงต่อกลวิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีทับทิม พานิชพันธ์. (2527). ประมวลบทความวิทยุเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีทับทิม พานิชพันธ์. (2528). การให้บริการสวัสดิการสังคมที่มุ่งสู่การพัฒนาสังคม: ศึกษาเฉพาะกรณีบริการฝากเลี้ยงเด็กตามบ้านหรือครอบครัวอุปถัมภ์ กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่นกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร จิรวัดณ์กุล. (2552). การวิจัยเชิงคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมยศวดี ชัคัตตรัย. (2544). การพัฒนางานครอบครัวอุปการะในนิคมสร้างตนเอง. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สหทัยมูลนิธิ. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). มนุษยชาติมีพันธะต้องให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่เด็ก สหทัยมูลนิธิ [แผ่นพับ]. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สหทัยมูลนิธิ. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). *แบ่งปันความอบอุ่นแก่ชีวิตน้อยๆ ครอบครัวอุปการะ สหทัยมูลนิธิ* [แผ่นพับ]. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2550). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2545). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.

อภิญา เวชยชัย. (2527). *การศึกษาแนวคิดและการปฏิบัติงานในการให้บริการครอบครัวอุปการะ*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Ainsworth, M. D. S. (1989). Attachments beyond infancy. *American Psychologist*, 44(4), 709-716.

Andersson, G. (2001). The motives of foster parents, their family and work circumstances. *British Journal of Social Work*, 31, 235-248.

Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: Vol. 1: Attachment*. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis.

Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss, Vol. 2: Separation*. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis.

Brown, J. D., & Bednar L. M. (2006). Foster parent perceptions of placement breakdown. *Children and Youth Services Review*, 28, 1497-1511.

Buehler, C., Cox, M. E., & Cuddeback, G. (2003). Foster parents' perceptions of factors that promote or inhibit successful fostering. *Qualitative Social Work*, 2(1), 61-83.

Burke, M., & Dawson, T. A. (1987). Temporary care foster parents: Motives and issues of separation and loss. *Child and Adolescent Social Work*, 4, 30-38.

Cohler, B. J., & Stott, F. M. (1988). Separation, interdependence, and social relations across the second half of life. In Feshbach, J. B., & Feshbach, S. B. (Eds.). *The psychology of separation and loss* (2nd ed., pp. 165-191). CA: Jossey-Bass.

Edelstein, S. (1981). When foster children leave: Helping foster parents to grieve. *Child Welfare*, 60(7), 467-473.

- Edelstein, S. B., Burge, D., & Waterman, J. (2001). Helping foster parents cope with separation, loss, and grief. *Children Welfare League of America, 80(1)*, 5-25.
- Feshbach, J. B., & Feshbach, S. B. (Eds.). (1988). *The psychology of separation and loss* (2 nd ed.). CA: Jossey-Bass.
- Harden, B. J., Meisch, A. D'A., Vick, J. E., & Pandohie-Johnson, L., (2008). Measuring parenting among foster families: The development of the Foster Parent Attitudes Questionnaire (FPAQ). *Children and Youth Services Review, 30*, 879–892.
- Inch, L. J. (1999). Aspects of foster fathering. *Children and Adolescent Social Work Journal, 16(5)*, 393-412.
- Kadushin, A., & Martin, J. A. (1988). *Child welfare services* (4th ed.). New York: Macmillan Publishing Company.
- Kline, D., Overstreet, H. F., & Overstreet, M. F. (1972). *Foster care of children nurture and treatment*. New York: Columbia University Press.
- Lanyado, M. (2003). The emotional tasks of moving from fostering to adoption: Transitions, attachment, separation and loss. *Clinical Child Psychology and Psychiatry, 8*, 337-349.
- Lieberman, A. F. (1988). Separation in infancy and early childhood: Contributions of attachment theory and psychoanalysis. In Feshbach, J. B., & Feshbach, S. B. (Eds.). *The psychology of separation and loss* (2 nd ed., pp. 109-164). CA: Jossey-Bass.
- MacGregor, T. E., Rodger, S., Cummings, A. L., & Leschied, A. W. (2006). The needs of foster parents: A qualitative study of motivation, support and retention. *Qualitative Social Work, 5(3)*, 351-368.
- Mosek, A. (2004). Relation in foster care. *Journal of Social Work, 4*, 323-343.
- Perry, B. D. (2001). Bonding and attachment in maltreated children. retrieved February 10, 2010, from www.chidtrauma.org
- Plimpton, E. H., & Rosenblum, L. A. (1988). Maternal loss in nonhuman primates: Implication for human development. In Feshbach, J. B., & Feshbach, S. B. (Eds.). *The psychology of separation and loss* (2 nd ed., pp. 63-86). CA: Jossey-Bass.

- Provence, S (1988). Psychoanalytic views of separation in infancy and early children. In Feshbach, J. B., & Feshbach, S. B. (Eds.). *The psychology of separation and loss* (2nd ed., pp. 87-108). CA: Jossey-Bass.
- Rhodes, K. W., Orme, J. G., & Buehler, C. (2001). A comparison of family foster parents who quit, consider quitting and plan to continue fostering. *The Social Service Review*, 75(1), 84-114.
- Streubert, H. J. & Carpenter, D. R. (2007). *Qualitative Research in Nursing*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Urquhart, L. R. (1989). Separation and loss: Assessing the impacts on foster parent retention. *Child and Adolescent Social Work*, 6(3), 193-209.
- Wells, K., & D'Angelo, L. (1994). Specialized foster care: Voices from the field. *The Social Service Review*, 68(1), 127-144.
- Whenan, R., Oxlad, M., Lushington, K. (2009). Factors associated with foster carer well-being, satisfaction and intention to continue providing out-of-home care. *Children and Youth Service Review*, 31, 752-760.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0512.7/ 12๖๗

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตติ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

๑๑ กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเข้าเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการบริหารสหทัยมูลนิธิ

เนื่องด้วย นางสาวปวีชาต ธงภักดี นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสบการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับคืนครอบครัว" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้คณะจิตวิทยา ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวปวีชาต ธงภักดี ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์มารดาอุปการะในหน่วยงานของท่าน เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการและการศึกษาวิจัย ทั้งนี้หากท่านมีข้อสงสัยต้องการทราบรายละเอียดของงานวิจัยเพิ่มเติม ท่านสามารถติดต่อนิสิตได้ที่ โทรศัพท์ 089 779 1331

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คังนางค์ มณีสรี)

คณบดีคณะจิตวิทยา

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0 2218 9925, โทรสาร 0 2218 9923

ภาคผนวก ข
ใบรับรองโครงการวิจัย

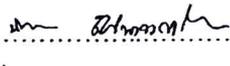
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 064/2553

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 053.1/53 : ประสบการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับคืนครอบครัว
ผู้วิจัยหลัก : นางสาวปาริชาติ ธงภักดิ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม..... ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักตนประดิษฐ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิ์ ชัยชนะวงศาโรจน์)
ประธาน กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 14 กรกฎาคม 2553

วันหมดอายุ : 13 กรกฎาคม 2554

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย 053.1/53
วันที่รับรอง 14 ก.ค. 2553
วันหมดอายุ 13 ก.ค. 2554

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน หรือส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น แล้วส่งสำเนาใบแรกที่ใช้ออกสารดังกล่าวมาที่คณะกรรมการ
5. หากมีเหตุผลการไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-11) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ค

เอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ประสพการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับคืนครอบครัว

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปาริชาติ ธงภักดี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ โรงเรียนนาโพธิ์ คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย

(ที่ทำงาน) คณะจิตวิทยา อาคารวิทยกิตติ์ ชั้น 16 ถ.พญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

(ที่บ้าน) 71/234 หมู่บ้านเพอร์เฟกเพลส ซอยรามคำแหง 164 ถนนรามคำแหง แขวงมีนบุรี

เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน)

โทรศัพท์ที่บ้าน 0-2372-9490

โทรศัพท์มือถือ 08-9779-1331

E-mail: konbadumnam@hotmail.com

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ตลอดเวลา

2. โครงการนี้คือการวิจัยเรื่อง "ประสพการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับคืนครอบครัว" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า เมื่อท่านส่งมอบเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวท่านมีความคิด อารมณ์ ความรู้สึกอย่างไร

3. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยในโครงการวิจัยนี้ หมายถึง ท่านซึ่งเป็นมารดาอุปการะของสหทัยมูลนิธิ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8-12 คน โดยท่านได้รับเชิญเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยและนักสังคมสงเคราะห์ โครงการครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิ พิจารณาแล้วเห็นพ้องตรงกันว่าท่านมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกดังต่อไปนี้

- เกณฑ์การคัดเลือก คือ

- 1) ท่านยังคงทำหน้าที่เป็นมารดาอุปการะของสหทัยมูลนิธิอยู่ในปัจจุบัน
- 2) ท่านได้ส่งมอบเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 1 ปีก่อนที่ผู้วิจัยมาขอสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล ซึ่งท่านยังสามารถจจจำรายละเอียดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นในการส่งเด็กกลับคืนได้
- 3) ท่านได้อุปการะเลี้ยงดูเด็กไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนที่จะส่งมอบเด็กคืนสู่ครอบครัว
- 4) ท่านมีความเต็มใจและยินดีที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ของตนเองและเข้าร่วมการวิจัยนี้

- เกณฑ์การคัดออก คือ

- 1) ท่านไม่ได้ทำหน้าที่เป็นมารดาอุปการะของสหทัยมูลนิธิหรือไม่ได้เป็นแล้วในปัจจุบัน
- 2) ท่านไม่เคยส่งมอบเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว หรือได้ส่งมอบเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวแล้วเกินกว่า 1 ปีก่อนที่ผู้วิจัยมาขอสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

3) ท่านอุปการะเลี้ยงดูเด็กไม่ถึง 6 เดือนก่อนส่งมอบเด็กคืนสู่ครอบครัว

4) ท่านไม่สะดวกที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ของตนเองหรือไม่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

4. กระบวนการวิจัย

4.1 ในการคัดกรอง ผู้วิจัยจะประสานขอความร่วมมือจากนักสังคมสงเคราะห์ โครงการครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิ เพื่อขอทราบข้อมูลของมารดาอุปการะที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก ซึ่งในข้อมูลดังกล่าวนี้จะมีรายชื่อของท่านอยู่ด้วย โดยผู้วิจัยจะขอให้นักสังคมสงเคราะห์ช่วยประสานกับท่านก่อนในเบื้องต้น เพื่อขออนุญาตเชิญเข้าร่วมงานวิจัย

4.2 หากท่านแจ้งว่ามีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะไปพบและติดต่อกับท่านด้วยตนเอง โดยนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้พาผู้วิจัยไปพบและรู้จักกับท่าน ในวันเวลาและสถานที่ที่ท่านสะดวก เพื่อชี้แจงและอธิบายรายละเอียดของโครงการวิจัยให้ท่านทราบในเบื้องต้น พร้อมขอทราบความสมัครใจจากท่านในการเข้าร่วมงานวิจัย

4.3 หากท่านสมัครใจและยินดีที่จะร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียดของโครงการวิจัย และแจ้งสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ท่านทราบ พร้อมทั้งให้ท่านได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจง ผู้เข้าร่วมการวิจัย และอธิบายข้อสงสัยต่างๆจนท่านเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี ในกรณีที่ท่านไม่สามารถอ่านเอกสารดังกล่าวได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านให้ท่านฟัง หากท่านยังคงสมัครใจและยินดีที่จะร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะขอให้ท่านลงนามแฝงหรือประทับลายนิ้วมือของท่านในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4.4 จากนั้นผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ และขอสัมภาษณ์ท่านโดยใช้เวลาประมาณ 45 นาทีถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรักษาแถบบันทึกเสียงเหล่านั้นไว้เป็นความลับในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ตั้งรหัสผ่านไว้เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเข้าถึงได้ และเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยจะลบหรือทำลายแถบบันทึกเสียงทั้งหมดทันที ทั้งนี้หากการสัมภาษณ์ในครั้งแรกยังได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยอาจขอสัมภาษณ์เพิ่มเติมอีก 1 ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ 45 นาทีถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง

4.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจึงเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอข้อมูลการวิจัยในภาพรวม โดยชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่านจะได้รับการปกปิดเป็นความลับและใช้นามสมมติแทน และจะไม่มีข้อมูลใดในรายงานที่เฉพาะเจาะจงจนสามารถล่วงรู้ได้ว่าท่านคือใคร ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำรายงานและข้อมูลที่นำไปให้ท่านตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งว่าข้อมูลดังกล่าวครอบคลุมเรื่องราวหรือข้อมูลของท่านหรือไม่ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของท่าน

5. ในการคัดกรองผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย หากพบว่าท่านไม่อยู่ในเกณฑ์คัดเลือก และขณะนี้ท่านมีความสะดวกใจ ทุกวิธีสมควรได้รับความช่วยเหลือเยียวยา ผู้วิจัยส่งท่านให้กับนักจิตวิทยาการศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป

6. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ท่านในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ คือ ในการสัมภาษณ์ท่านอาจต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่เพิ่มขึ้นในวันที่ส่งมอบเด็กกลับคืน ซึ่งอาจทำให้ท่านเกิดความเศร้าโศก

ศูนย์คิดทบทวนเรื่องราวความรู้สึกที่เกิดขึ้นในวันที่ส่งมอบเด็กกลับคืน ซึ่งอาจทำให้ท่านเกิดความเศร้าโศก
ติดต่อที่โครงการวิจัย 053.1. / 53

วันที่รับรอง 14 ก.ค. 2553

วันที่มอบ 13 ก.ค. 2554

AF 04-09

เสียใจหรือกระทบกระเทือนใจได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะคอยสังเกตอารมณ์ความรู้สึกของท่านในขณะสัมภาษณ์ และสอบถามความพร้อมของท่าน ถ้าท่านไม่พร้อมหรือรู้สึกไม่สบายใจ ผู้วิจัยยินดีที่จะหยุดพักการสัมภาษณ์ไว้ชั่วคราวจนกว่าท่านพร้อมที่จะให้ข้อมูลอีกครั้ง หรืออาจนัดหมายให้มีการสัมภาษณ์ใหม่ในคราวหลังเมื่อท่านพร้อมเท่านั้น

หากท่านเกิดความรู้สึกความเศร้าโศกเสียใจหรือกระทบกระเทือนใจ อันเนื่องมาจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะส่งท่านต่อให้กับนักจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อ让您ได้รับความช่วยเหลือในทันที โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ หรือหากเป็นช่วงเวลาที่ยังคงจะเร่งรีบ ผู้วิจัยอาจจะเป็นผู้ให้การปรึกษาแก่ท่านด้วยตนเอง

7. ประโยชน์ในการเข้าร่วมวิจัยของท่าน คือ ท่านจะได้แบ่งปันเรื่องราวและประสบการณ์ตรงของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยด้านจิตวิทยาการปรึกษา ในการหาแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาจิตใจให้กับกลุ่มมารดาอุปการะต่อไป

8. การเข้าร่วมเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยของท่านเป็นความสมัครใจ และท่านสามารถปฏิเสธที่เข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ หรือมีผลกระทบต่อการทำหน้าที่มารดาอุปการะหรือการรับอุปการะเลี้ยงดูเด็กแต่อย่างใด

9. หากท่านมีข้อสงสัย ท่านสามารถสอบถามเพิ่มเติมจากผู้วิจัยได้ตามสถานที่และเบอร์โทรศัพท์ที่ระบุไว้ข้างต้นได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

10. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และผลการวิจัยที่ได้จะนำเสนอเป็นภาพรวม โดยข้อมูลใดที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

11. ผู้วิจัยมีของที่ระลึกจะมอบให้กับท่านคือ ร่ม ราคาประมาณ 300 บาทเป็นการตอบแทนที่ท่านสละเวลามาให้สัมภาษณ์

12. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอย จุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

เลขที่โครงการวิจัย 053.1/53
วันที่รับรอง 14 ก.ค. 2553
วันหมดอายุ 13 ก.ค. 2554

ภาคผนวก ง

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามทำหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ประสบการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับคืนครอบครัว

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปาริชาติ ธงภักดี

ที่อยู่ติดต่อ คณะจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 08-9779-1331

โทรศัพท์บ้าน 0-2372-9490

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ 1-2 ครั้ง เป็นระยะเวลาประมาณ 45 นาทีถึง 1 ชั่วโมง 30 นาทีต่อครั้ง และยินยอมให้บันทึกเสียงการสนทนาและการสัมภาษณ์ได้

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น โดยข้าพเจ้าสามารถทำหน้าที่มารดาอุปการะหรือรับอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามเดิม

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า และเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยผู้วิจัยจะทำลายแถบบันทึกเสียง และข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวข้าพเจ้าทิ้ง

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และสำเนานหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 053.1/53

วันที่รับรอง 14 ก.ค. 2553

วันหมดอายุ 13 ก.ค. 2554

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ภาคผนวก จ
แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (interview guideline)

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่เอื้อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบาย เล่าเรื่อง หรือให้ความเห็นได้อย่างอิสระ โดยคำถามจะมีลักษณะที่ยืดหยุ่นทั้งจำนวนข้อ การลำดับข้อคำถามก่อนหลัง และการใช้ถ้อยคำภาษา ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และตามความเหมาะสม โดยประเด็นและแนวคำถามในการสัมภาษณ์มีดังนี้

ขั้นเริ่มต้นการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการทักทายและพูดคุยในเรื่องราวทั่วไป เพื่อสร้างความคุ้นเคยและบรรยากาศที่เป็นกันเอง พร้อมทั้งแนะนำตนเองและแจ้งสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลรับทราบ เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจและยินดีที่จะเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเข้าสู่การสัมภาษณ์ด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมารดาอุปการะ เช่น อายุ ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ เหตุผลในการตัดสินใจทำหน้าที่เป็นมารดาอุปการะ จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู และระยะเวลาที่เด็กอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ

ขั้นเข้าสู่ประเด็นการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเข้าสู่ประเด็นการสัมภาษณ์ด้วยคำถามกว้างๆที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจของมารดาอุปการะเมื่อส่งเด็กกลับบ้าน โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. การส่งเด็กกลับบ้าน

- ในการรับเด็กมาอุปการะทราบหรือไม่ว่าจะต้องส่งมอบเด็กกลับบ้าน เข้าใจว่าการส่งเด็กกลับบ้านนั้นเป็นอย่างไร

ประเด็นเจาะลึก: ความเข้าใจหรือการรับรู้ดังกล่าวมีผลอย่างไรเมื่อต้อง
ประสบกับการพลัดพรากแยกจากเด็กจริง

- ช่วยเล่าถึงเหตุการณ์ในวันที่ส่งมอบเด็กกลับบ้านว่าเป็นอย่างไร

ประเด็นเจาะลึก: สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เกิดขึ้นกับคุณในวันนั้นคืออะไร

หลังจากที่เด็กย้ายออกไปแล้ว ชีวิตประจำวันในวันนั้นเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ความคิดอารมณ์ความรู้สึกเมื่อต้องส่งเด็กกลับบ้าน

- ความคิดอารมณ์ความรู้สึกเมื่อต้องส่งมอบเด็กกลับบ้านเป็นอย่างไร

ประเด็นเจาะลึก: สิ่งที่ยุ่งยากลำบากใจที่สุดในวันที่ส่งเด็กคืนคืออะไร

เลขที่โครงการวิจัย 053.1/53

วันที่รับรอง 14 ก.ค. 2553

วันหมดอายุ 13 ก.ค. 2554

อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลอย่างไรต่อตนเอง
หรือชีวิตในช่วงเวลานั้น

- อารมณ์ความรู้สึกดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุใด

ประเด็นเจาะลึก: ระยะเวลาหรือช่วงเวลาที่ได้อยู่ร่วมกันมีผลอย่างไรต่อ

ความรู้สึกเมื่อส่งเด็กคืนครอบครัว

ความรักความผูกพันที่มีต่อเด็กเป็นอย่างไร

สำหรับคุณเด็กคืออะไร มีความหมายอย่างไรสำหรับคุณ

- ในตอนนี้รู้สึกอย่างไรกับการต้องส่งมอบเด็กกลับคืน

ประเด็นเจาะลึก: การต้องส่งมอบเด็กที่เฝ้าเลี้ยงทะนุถนอมมาคืนมี

ความหมายอย่างไรสำคัญคุณ

คิดเห็นหรือรู้สึกอย่างไรกับการที่ไม่ได้พบเจอเด็กอีก

หลังจากส่งมอบเด็กคืนแล้ว

3. การจัดการหรือการรับมือกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น

- มีวิธีการจัดการหรือรับมือกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างไร

ประเด็นเจาะลึก: ทำอะไร อย่งไรกับความรู้สึกนั้น

เมื่อทำแล้วได้ผลเป็นอย่างไร

- สิ่งใดหรืออะไรที่จะช่วยให้สามารถรับมือหรือจัดการกับความรู้สึกเมื่อต้องส่ง
เด็กคืนได้ดีขึ้น

ประเด็นเจาะลึก: ในวันนั้นหรือช่วงเวลานั้นอะไรหรือใครที่ช่วยให้รับมือ

หรือจัดการกับความรู้สึกนั้นได้ดีที่สุด

คนนั้นหรือสิ่งนั้นมีส่วนช่วยในการจัดการหรือรับมือกับ

ความรู้สึกนั้นอย่างไรบ้าง ได้ผลเป็นอย่างไร

คิดว่าสิ่งใดจะช่วยให้สามารถรับมือหรือจัดการกับ

ความรู้สึกเมื่อต้องส่งเด็กคืนได้ดีขึ้น

ชั้นจบการสัมภาษณ์

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยจะสอบถามผู้ให้ข้อมูลว่ามี
ประเด็นใดที่ต้องการบอกเล่าเพิ่มเติมอีกหรือไม่ พร้อมทั้งทวนประเด็นทั้งหมดที่ได้พูดคุยกัน
จากนั้นจึงขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้าว่าอาจจะต้องมีการกลับมาสัมภาษณ์เพิ่มเติมในภายหลัง
หากพบว่ามีคำถามใดที่ยังไม่ชัดเจนหรือมีประเด็นที่ต้องการสอบถามเพิ่มเติมผู้ให้ข้อมูลจึงกล่าว
ขอบคุณและจบการสัมภาษณ์พร้อมมอบของที่ระลึก

เลขที่โครงการวิจัย 053.1/53
วันที่รับรอง 14 กค 2553
วันหมดอายุ 13 กค 2554

ภาคผนวก ฉ

โครงการครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิ

โครงการครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิ (Foster Home Program: FH)

สหทัยมูลนิธิเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนขององค์กรแรกของประเทศไทยที่ดำเนินการสงเคราะห์เด็กในรูปแบบครอบครัวอุปการะภายใต้ความเชื่อที่ว่า “เด็กทุกคนต้องเติบโตในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว” โดยมูลนิธิได้จัดบริการขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2519 เพื่อให้การช่วยเหลือคุ้มครองเด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กที่บิดามารดาไม่สามารถทำหน้าที่ได้เนื่องจากประสบปัญหาชีวิต เจ็บป่วยหรือถูกคุมขัง ตลอดจนเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี (HIV) และเด็กสถานสงเคราะห์ที่มีปัญหาเรื่องการปรับตัวให้ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักความอบอุ่นและความเอาใจใส่ดูแลในด้านต่างๆอย่างใกล้ชิดเป็นการชั่วคราวจนกว่าครอบครัวที่แท้จริงพร้อมที่จะรับเด็กกลับไปเลี้ยงดูหรือมีครอบครัวบุญธรรมรับเด็กไปอุปการะ โดยตลอดเวลาที่เด็กอยู่กับครอบครัวอุปการะมูลนิธิจะทำการติดตามเยี่ยมเยียนเพื่อประเมินผลการเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเลี้ยงดูเด็ก ได้แก่ ค่านมผง ค่าเครื่องใช้ที่จำเป็น ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะ รวมทั้งค่าตอบแทนรายเดือนในการเลี้ยงดูเด็กซึ่งครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธินับว่าเป็นครอบครัวอุปการะแบบระยะสั้นที่รับเงินตอบแทนการเลี้ยงดูจากหน่วยงาน โดยมีระยะเวลาในการเลี้ยงดูเด็กประมาณ 3-24 เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของเด็กแต่ละราย (สหทัยมูลนิธิ, ไม่ระบุปีที่พิมพ์ ก, ไม่ระบุปีที่พิมพ์ ข)

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ, 2549, 2550, 2552, 2553)

1.1 จัดหาครอบครัวอาสาสมัครเพื่อทำหน้าที่เป็นครอบครัวทดแทนให้กับเด็กเป็นการชั่วคราวในลักษณะ 1 ครอบครัวต่อเด็ก 1 คน ในระยะที่เด็กรายนั้นๆยังไม่สามารถคืนกลับสู่ครอบครัวเดิมหรือมีครอบครัวบุญธรรมรับไปอุปการะ

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวอุปการะได้ทำหน้าที่ดูแลและช่วยเหลือเด็กทั้งในเชิงป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาอย่างสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาด้านต่างๆของเด็ก

1.3 จัดหาและส่งเสริมให้เด็กในครอบครัวอุปการะได้รับบริการที่จำเป็น อาทิ บริการทางด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ตลอดจนบริการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กแต่ละรายอย่างทั่วถึง

1.4 เป็นบริการที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาวะอารมณ์ที่จะเกิดขึ้นในเด็กจากภาวะขาดแม่ (Maternal Deprivation) รวมทั้งช่วยรักษาประสบการณ์การดำเนินชีวิตในครอบครัว

ของเด็กให้มีความต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาที่แยกเด็กจากครอบครัวเดิมมาสู่ครอบครัวอุปการะและช่วงที่จะเด็กต้องแยกจากครอบครัวอุปการะเพื่อกลับคืนสู่ครอบครัวเดิมหรือไปสู่ครอบครัวบุญธรรม

1.5 ส่งเสริมและดำเนินการให้เด็กในครอบครัวอุปการะสามารถออกไปใช้ชีวิตในครอบครัวถาวรโดยเร็วที่สุดภายใต้แผนการให้ความช่วยเหลือและการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการคืนกลับสู่ครอบครัวเดิมเมื่อครอบครัวได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาจนมีความพร้อมที่จะดูแลเด็ก หรือมอบให้ครอบครัวบุญธรรมรับไปอุปการะในกรณีที่เป็นเด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้งหรือครอบครัวเดิมไม่ประสงค์จะอุปการะ

1.6 เผยแพร่แนวคิดในการจัดบริการครอบครัวอุปการะ สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนริเริ่มพัฒนาบริการครอบครัวอุปการะให้แพร่หลายเพื่อทดแทนวิธีการเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ และให้ครอบครัวอุปการะเป็นทางเลือกแรกในการดูแลเด็กกำพร้าและเด็กถูกทอดทิ้ง

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 เด็กแรกเกิดถึง 6 ปีที่มีลักษณะ ดังนี้

2.1.1 เด็กที่มารดาต้องการฝากเลี้ยงชั่วคราวเนื่องจากเจ็บป่วย ถูกคุมขัง หรือประสบปัญหาชีวิต

2.1.2 เด็กที่มารดาขอมอบให้เพื่อจัดหาครอบครัวทดแทนถาวร

2.1.3 เด็กที่เกิดจากมารดาติดเชื้อ HIV/AIDS

2.1.4 เด็กกำพร้า/ถูกทอดทิ้งที่ถูกส่งต่อมาจากหน่วยงาน/องค์กรอื่น

2.1.5 เด็กกำพร้าจากสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด

2.1.6 เด็กถูกทารุณกรรมที่ถูกส่งมาขอรับบริการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

2.1.7 เด็กพิเศษ/เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กคลอดก่อนกำหนด น้ำหนักตัวน้อย เด็กที่มีโรคประจำตัว เด็กพิการทางร่างกาย ฯลฯ

2.2 ครอบครัวอุปการะ

บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีและไม่เกิน 60 ปีที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. วิธีดำเนินการ

3.1 เผยแพร่และประชาสัมพันธ์เรื่องราวของมูลนิธิและความสำคัญของโครงการครอบครัวอุปการะเพื่อหาครอบครัวอุปการะใหม่

3.2 รับสมัครครอบครัวอุปการะ สัมภาษณ์และเยี่ยมบ้านผู้สมัครเพื่อคัดเลือกครอบครัวอุปการะที่เหมาะสม

3.3 จัดอบรมและปฐมนิเทศผู้สมัครเป็นครอบครัวอุปการะ เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของมูลนิธิและโครงการฯ พร้อมทั้งให้ความรู้ทางด้านพัฒนาการเด็ก การเลี้ยงดูและสุขภาพอนามัยทั่วไป

3.4 เตรียมครอบครัวอุปการะให้พร้อมที่จะรับเด็กไปเลี้ยงดู พร้อมทั้งมอบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆสำหรับเด็ก

3.5 เยี่ยมบ้านและประเมินผลการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวอุปการะ หากพบว่าครอบครัวอุปการะเลี้ยงดูเด็กไม่ได้ตามมาตรฐานที่มูลนิธิกำหนดหรือประสบปัญหาในการเลี้ยงดูเด็ก นักสังคมสงเคราะห์จะดักเตือนและให้คำแนะนำตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหา แต่หากไม่ดีขึ้นก็จำเป็นต้องรับเด็กคืนจากครอบครัวอุปการะ

3.6 จัดสิ่งของเครื่องใช้ของเด็กและมอบเงินค่าตอบแทนครอบครัวอุปการะเป็นประจำทุกเดือน

3.7 จัดให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพและพัฒนาการตลอดจนได้รับภูมิคุ้มกันโรค ต่างๆ

3.8 บันทึกรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กทุก 3 เดือนเพื่อเป็นการประเมินผลและวัดความเจริญเติบโตของเด็ก หากพบว่าเด็กคนใดมีปัญหาด้านการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการจะรีบแจ้งให้แพทย์และนักพัฒนาการเด็กทราบเพื่อร่วมมือกันแก้ไขต่อไป

3.9 จัดให้มีวัน “แม่เยี่ยมลูก” เดือนละ 1 ครั้งเพื่อให้บิดามารดาที่แท้จริงของเด็กได้พบและเยี่ยมเยียนเด็ก

3.10 จัดอบรมเสริมความรู้และการเสวนาในเรื่องต่างๆที่จะเป็นประโยชน์แก่ครอบครัวอุปการะและเด็ก 2- 3 ครั้งต่อปี ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่ให้บริการด้านสวัสดิการสังคมด้วย

4. คุณสมบัติของครอบครัวอุปการะ

ในการคัดเลือกครอบครัวอุปการะจำเป็นต้องพิจารณาความเหมาะสมของครอบครัวแต่ละครอบครัว ดังนี้ (สหทัยมูลนิธิ, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

- 4.1 ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 4 ปีในครอบครัว
- 4.2 สมาชิกในครอบครัวไม่มีโรคติดต่อใดๆ
- 4.3 มารดาอุปการะต้องมีอายุไม่เกิน 60 ปี สุขภาพดีและไม่ประกอบอาชีพนอกบ้าน
- 4.4 สมาชิกในครอบครัวทุกคนในครอบครัวจะต้องยอมรับเด็กเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว
- 4.5 ถ้ามารดาอุปการะอ่านหนังสือไม่ออกจะต้องสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำง่ายๆได้และจะต้องมีสมาชิกในครอบครัวที่อ่านหนังสือออก
- 4.6 สมาชิกในครอบครัวต้องยอมรับและปฏิบัติตามวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ได้รับการอบรมจรรยาบรรณ
- 4.7 บ้านต้องถูกสุขลักษณะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมไม่เป็นอันตรายหรือมีสิ่งนี้อาจกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก

5. สถานการณ์และผลการดำเนินงาน

สถานการณ์และผลการดำเนินงานโครงการครอบครัวอุปการะในแต่ละปีพบว่า มีเด็กเข้ารับบริการในโครงการครอบครัวอุปการะเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2549 และ 2550 มีเด็กเข้ารับบริการในโครงการครอบครัวอุปการะจำนวน 158 และ 154 คน และเพิ่มจำนวนเป็น 174, 186 และ 178 คนในปี 2551, 2552 และ 2553 ตามลำดับ ขณะเดียวกันกลับพบว่าจำนวนเด็กที่ได้กลับคืนสู่ครอบครัวเดิมหรือครอบครัวบุญธรรมในแต่ละปีมีเพียง 1 ใน 3 ของจำนวนเด็กทั้งหมด ดังตารางที่ 1 (รายงานประจำปี โครงการครอบครัวอุปการะ, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553)

ตารางที่ 4

จำนวนเด็กในโครงการครอบครัวอุปการะ (คน)

ปี	2549	2550	2551	2552	2553
เด็กเข้ารับบริการทั้งหมด	158	154	174	186	178
เด็กส่งกลับคืนทั้งหมด	63	56	55	67	62
- เด็กกลับคืนสู่ครอบครัวเดิม	29	11	25	28	32
- เด็กไปอยู่กับครอบครัวบุญธรรม	34	45	30	39	30

นอกจากนี้พบว่าปัญหาหลักของโครงการครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิในทุกๆปีคือการขาดแคลนครอบครัวอุปการะ ครอบครัวอุปการะที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก อีกทั้งจำนวนครอบครัวอุปการะก็มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ สังเกตได้จากจำนวนครอบครัวอุปการะในแต่ละปี โดยในปี 2549 มีจำนวนครอบครัวอุปการะทั้งหมด 131 ครอบครัว และลดลงเหลือ 125, 122, 121 และ 121 ครอบครัว ในปี 2550, 2551, 2552 และ 2553 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในแต่ละปีจะมีครอบครัวอุปการะที่สมัครใหม่และครอบครัวอุปการะเดิมที่เคยหยุดพักไปกลับมาเลี้ยงใหม่รวมใกล้เคียงกับจำนวนครอบครัวอุปการะที่ยุติการให้การเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเหตุผลส่วนใหญ่ของการยุติการเลี้ยงดูนั้นเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจจึงทำให้มารดาอุปการะจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้เพิ่มเติม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 5

จำนวนครอบครัวอุปการะของสหทัยมูลนิธิ (ครอบครัว)

ปี	2549	2550	2551	2552	2553
ครอบครัวอุปการะหมุนเวียนทั้งหมด	131	125	122	121	121
ครอบครัวอุปการะสมัครใหม่	24	10	19	8	13
ครอบครัวอุปการะเก่ากลับมาใหม่	35	29	21	22	19
ครอบครัวอุปการะยุติ	-*	43	31	33	29

หมายเหตุ *ปี 2549 ไม่พบรายงานจำนวนครอบครัวอุปการะยุติ

ภาคผนวก ช
รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 1		
อายุ	58 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			19 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			16 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			15 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			39 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 ตัดสินใจขอรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดูในฐานะมารดาอุปการะอย่างเต็มตัว ด้วยเหตุผลที่ว่า “สงสาร” และอยากช่วยเหลือดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้ได้รับความรักและสัมผัสกับความอบอุ่นเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป โดยก่อนหน้านี้เธอเองเคยประกอบอาชีพนอกร้านและเป็นลูกมือช่วยมารดาของเธอเลี้ยงดูเด็กมาก่อน นับจากวันแรกจนถึงวันนี้ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 ได้ทำหน้าที่มารดาอุปการะมาแล้ว 19 ปี และมีเด็กที่ผ่านเข้ามารับและสัมผัสความรักความอบอุ่นจากอ้อมกอดของเธอถึง 13 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ มีโรคประจำตัว พัฒนาการล่าช้า หรือพิการ แม้ว่าการเลี้ยงดูเด็กรายล่าสุดเธอเองจะต้องทุ่มเท เหนื่อยยาก เข้าออกโรงพยาบาลเป็นประจำทุกวันเพื่อพาเด็กไปรักษาตัวและกายภาพ แต่เธอก็ไม่เคยคิดย่อท้อด้วยเพียงหวังใจว่า “ขอให้อิมเอม (นามสมมติ) ดีขึ้น อิมเอมจะได้มีคนมาขอ” และแล้วความตั้งใจและความทุ่มเทของเธอก็เป็นผลสำเร็จเมื่อเวลาผ่านไป 3 ปี เด็กน้อยมีอาการดีขึ้นและมีครอบครัวบุญธรรมชาวต่างประเทศมาขอรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูต่อ

สำหรับผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 แล้วแม้ว่าเธอจะไม่สามารถทำใจได้และต้องสะเทือนใจและเสียน้ำตาให้กับการจากไปของเด็กในทุกๆ ครั้ง แต่เธอก็ยังยืนยันที่จะขอเลี้ยงดูเด็กให้กับมูลนิธิต่อไป ไม่ว่าจะמיใครมาจ้างให้เธอหันไปรับเลี้ยงเด็กที่มีพ่อแม่ผู้ปกครองด้วยจำนวนเงินสูงถึง 5,000 บาท ต่อเดือนก็ตาม แต่นั่นก็ไม่สำคัญเท่ากับความรู้สึกและความตั้งใจของเธอที่อยากจะช่วยเหลือเลี้ยงดูเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้ได้รับความรักและความอบอุ่น

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 2		
อายุ	33 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			18 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			10 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			9 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			36 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 ตัดสินใจขอรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดูในฐานะมารดาอุปการะตั้งแต่เธอเองอายุเพียง 17 ปี เนื่องจากทางบ้านของเธอฐานะไม่ดี เธอจึงไม่ได้เรียนหนังสือต่อ ด้วยความต้องการที่อยากจะมีรายได้ประกอบกับความรู้สึกรักและสงสารเด็กที่มีอยู่เต็มหัวใจได้กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เธอก้าวเข้ามาเป็นมารดาอุปการะของสหทัยมูลนิธิ หากนับจำนวนเด็กที่ได้ก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของเธอตั้งแต่วันแรกจนถึงวันนี้ก็ 10 รายแล้ว ตลอดระยะเวลา 18 ปีของการทำหน้าที่เป็นมารดาอุปการะ เธอได้ให้ความรักและการดูแลเลี้ยงดูเด็กทุกคนไม่ต่างอะไรกับลูกแท้ๆของเธอ แม้ว่าการเลี้ยงดูเด็กคนหนึ่งซึ่งไม่ใช่ญาติพี่น้องร่วมสายเลือดจะสร้างความยากลำบากและเหน็ดเหนื่อยให้กับเธอมากเพียงใด แต่เธอก็สู้อุตุนดูแลเลี้ยงดูเด็กจนถึงวันที่พวกเขาได้กลับไปสู่อ้อมอกของบิดามารดาหรือมีครอบครัวบุญธรรมชาวต่างประเทศมารับไปอุปการะ ด้วยเพราะเธอเข้าใจดีว่าที่มาที่ไปอันเป็นสาเหตุของความดื้อ ซน และก้าวร้าวของเด็กแต่ละคนที่ได้ก้าวเข้ามาในชีวิตของเธอล้วนแล้วแต่เกิดจากการถูกทำร้าย ทบตี กักขัง และปล่อยปละละเลยจากผู้ใหญ่บางคนที่ได้กระทำเอาไว้ ซึ่งสำหรับผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 แล้ว แม้เวลาเพียง 1 เดือนที่เด็กได้เข้ามาอยู่และใช้ชีวิตร่วมกับเธอและครอบครัว เธอก็รู้สึกรัก สงสาร และปรารถนาที่อยากจะให้เด็กได้พบและรับแต่สิ่งที่ดีๆ

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 3		
อายุ	45 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			11 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			13 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			12 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ	9 เดือน		

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 ได้ก้าวเข้ามาทำหน้าที่มารดาอุปการะครั้งแรกเมื่อ 11 ปีก่อน หลังจากได้ลาออกจากงานมาเป็นแม่บ้านดูแลเลี้ยงดูลูก และช่วยพี่สาวของเธอเลี้ยงดูเด็กให้กับมูลนิธิ จากการได้เห็นและคลุกคลีอยู่กับการดูแลเด็กในที่สุดเธอก็ได้ตัดสินใจรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดูในฐานะมารดาอุปการะอย่างเต็มตัว ด้วยเพราะรู้สึกผูกพันกับการเลี้ยงดูเด็กและต้องการที่จะมีรายได้ ปัจจุบันเธอรับเด็กมาอุปการะแล้ว 23 ราย โดยเธอมักจะมีโอกาสได้เลี้ยงดูเด็กทารกและเด็กเล็กที่มารดาของเด็กนำมาฝากไว้ให้ช่วยเลี้ยงดูเป็นการชั่วคราว ซึ่งเด็กบางรายมีอายุเพียง 2 วัน บ้างก็ 20 วัน ความรู้สึกรักและผูกพันที่เธอมีให้กับเด็กจึงไม่ต่างอะไรกับลูกแท้ๆ ทำให้ทุกครั้งที่ถึงเวลาที่เด็กต้องกลับคืนสู่ครอบครัว เธอจึงไม่สามารถทำใจได้เลยสักครั้ง แม้จะรู้ว่าเด็กได้จากไปดีและมีอนาคตก็ตาม

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 4		
อายุ	53 ปี	ศาสนา	อิสลาม
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			3 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			5 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			4 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			13 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 เพิ่งก้าวเข้ามาเป็นมารดาอุปการะได้เพียง 3 ปี หลังจากที่ได้ประกอบอาชีพรับจ้างและทำนามาก่อน โดยการที่เธอได้เห็นพี่สาวของเธอรับอุปการะเลี้ยงดูเด็กมาเป็นระยะเวลายาวนาน เธอจึงเกิดแรงบันดาลใจที่อยากจะขอรับเด็กมาเลี้ยงดูเช่นเดียวกับพี่สาว โดยไม่ได้คิดหรือสนใจเรื่องเงินเดือนหรือค่าตอบแทนแต่อย่างใด หากแต่คิดว่าการรับเด็กมาอุปการะนั้นเป็นโอกาสดีที่เธอและครอบครัวจะได้ทำบุญทางอ้อม (ไม่ต้องใช้เงินทองในการทำบุญ) ปัจจุบันนี้ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 ได้รับเด็กมาเลี้ยงดูแล้ว 5 รายด้วยกัน ซึ่งเธอได้บอกเล่าว่าการเลี้ยงดูเด็กของเธอ นั้นไม่ได้เลี้ยงดูด้วยวัตถุหรือกำลังหากแต่ “เลี้ยงด้วยใจ” ใจที่เธอได้มอบความรักและความอบอุ่นให้กับเด็กราวกับลูกแท้ๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้อยู่ร่วมกัน สำหรับผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 แล้ว เธอเองตั้งใจว่าจะทำหน้าที่มารดาอุปการะอย่างนี้ตลอดไปจนกว่าสุขภาพร่างกายของเธอจะย่ำแย่และรับมือไม่ไหว

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 5		
อายุ	52 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			6 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			4 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			3 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			6 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 ตัดสินใจรับเด็กมาอุปการะครั้งแรกเมื่อ 6 ปีที่แล้ว หลังจากที่บิดาของเธอเสียชีวิต และลูกของเธอได้ก้าวเข้าสู่วัยเรียน ส่งผลให้ชีวิตการเป็นแม่บ้านของเธอนั้นเต็มไปด้วยความเจียบเหงา และแม้ว่าเธอจะลองออกไปทำงานรับจ้างนอกบ้านแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งเธอก็เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย จึงได้ทำการติดต่อพูดคุยกับญาติของเธอที่เป็นมารดาอุปการะเพื่อแจ้งความประสงค์ว่าเธอต้องการที่จะขอรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดู ปัจจุบันเธอได้มอบความรักและความอบอุ่นให้กับเด็กๆ ในฐานะมารดาอุปการะมาแล้ว 4 ราย โดยเด็กทุกรายสำหรับเธอแล้วเป็นเสมือนลูกคนหนึ่งเธอรู้ดีว่าอย่างไรแล้วสักวันหนึ่งลูกก็ต้องกลับไปอยู่กับครอบครัวของเขา

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 6		
อายุ	66 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			10 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			13 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			12 คน
ระยะเวลาที่เด็กชายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ	16 เดือน		

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 ตัดสินใจทำหน้าที่มารดาอุปการะ หลังจากหลานๆ ที่เธอเฝ้าเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็กนั้นเติบโตจนถึงวัยที่ต้องเข้าเรียน และด้วยความที่เธอเองรู้สึกว่าเธออยู่บ้านว่างๆ ไม่ได้ทำอะไร ประกอบกับการที่เธอเป็นคนรักเด็กจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เธอตัดสินใจขอรับเด็กมาอุปการะ โดยเธอได้ทำหน้าที่มารดาอุปการะมาแล้ว 10 ปี มีเด็กที่ผ่านเข้ามาให้เธอรักและเลี้ยงดูถึง 13 ราย แม้ว่าบางรายจะมีโรคภัยติดตัวมา หรือจะงอแงและดื้อสักเพียงใด แต่สำหรับผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 แล้วเธอก็สู้อดทนเลี้ยงดูเด็กๆ ด้วยความใจเย็น และความรักที่มีอยู่เต็มหัวใจของเธอไม่ว่าเด็กจะเป็นอย่างไรจะดื้อจะซาว เธอก็พร้อมที่จะมอบความรักและความอบอุ่นให้กับเด็กๆ เสมอจนกว่าจะถึงเวลาที่พวกเขาต้องกลับคืนสู่ครอบครัว

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 7		
อายุ	52 ปี	ศาสนา	อิสลาม
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			10 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			10 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			9 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			10 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 ตัดสินใจขอรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดูเนื่องจากต้องการที่จะมีรายได้อีกเพิ่มเติมเสริมจากอาชีพรับจ้างที่เธอทำอยู่ซึ่งไม่เพียงพอที่จะหาเลี้ยงครอบครัวและส่งเสียลูกๆของเธอให้ได้เรียนหนังสือ แม้ว่าเหตุผลหลักที่ทำให้เธอก้าวเข้ามาเป็นมารดาอุปการะจะเป็นเรื่องของรายได้และค่าตอบแทน แต่หากตลอดระยะเวลา 10 ปีในการทำหน้าที่มารดาอุปการะของเธอปราศจากความรัก การให้ และการดูแลเด็กๆด้วยหัวใจ เธอเองก็คงไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กมาได้ถึง 13 คน สำหรับผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 แล้ว เด็กๆแต่ละคนแม้จะต่างที่มา ต่างสายเลือด ต่างลักษณะนิสัย แต่สิ่งหนึ่งที่มีเหมือนกันคือพวกเขาล้วนเป็นเด็กที่น่าสงสาร ที่เธอคิดว่าหากไม่มีเธอแล้วเด็กๆเหล่านี้ก็เหมือนอยู่ตัวคนเดียวในโลก ดังนั้นสิ่งที่เธอทำได้คือ การมอบความรักและความอบอุ่นให้แก่เด็กๆให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และบางครั้งก็อาจจะมากกว่าลูกๆของเธอเองด้วยซ้ำ ด้วยคิดว่าเด็กไม่มีใครนอกจากเธอ และแม้ตอนนี้ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 จะเริ่มมีปัญหาเรื่องสุขภาพและลูกๆของเธอจะห้ามปรามและขอให้เลิกเลี้ยงเด็ก แต่เธอก็ยังขอทำหน้าที่มารดาอุปการะต่อไปจนกว่าเธอจะหมดกำลังและร่างกายของเธอไม่เอื้ออำนวยให้เธอเลี้ยงเด็กต่อไปแล้วจริงๆ

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 8		
อายุ	53 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			11 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			7 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			6 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			25 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 ตัดสินใจทำหน้าที่มารดาอุปการะหลังจากได้รับคำแนะนำจากญาติให้ลองรับเลี้ยงเด็ก เนื่องจากเธอเองไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรนอกเหนือจากการเป็นแม่บ้านดูแลบ้าน และลูกๆ ของเธอก็ได้โตเป็นหนุ่มสาวหมดแล้ว เธอจึงมีเวลาว่างพอที่จะแบ่งปันความรักและความอบอุ่นให้แก่เด็กๆ ที่ถูกทอดทิ้ง โดยปัจจุบันเธอได้ทำหน้าที่มารดาอุปการะมาแล้ว 11 ปี และมีเด็กที่ผ่านเข้ามาอยู่ภายใต้ร่มกอดและการดูแลของเธอถึง 14 คน แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 จะมีประสบการณ์ในการส่งเด็กกลับคืนมาแล้ว 13 รายแต่เธอก็ยังไม่เคยที่จะทำใจหรือกลั้นน้ำตาไม่ให้ไหลออกมาเมื่อถึงเวลาที่เด็กต้องจากไปได้เลยสักครั้ง จนมีคนตั้งคำถามกับเธอว่า “เงิน 2,000 บาทที่เธอได้รับจากการเลี้ยงดูเด็กนั้นมันคุ้มค่ากับการที่เธอต้องมานั่งเสียใจและเสียน้ำตาอยู่เช่นนี้หรือ” ซึ่งคำตอบที่เธอได้มอบให้กับผู้ถามคือ “ไม่เป็นไรหรอก ไม่คุ้มก็ไม่คุ้ม แต่เราจะเลี้ยง” ทั้งนี้เพราะเธอเป็นคนซื่อสัตย์ ดังนั้นไม่ว่าเธอจะต้องเสียใจมากแค่ไหน เธอก็ขอเลือกที่จะเลี้ยงดูเด็กต่อไปด้วยเพราะเธอที่จะอยากช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีพ่อแม่ให้ได้รับความรักและความอบอุ่น

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ID 9		
อายุ	53 ปี	ศาสนา	พุทธ
ประสบการณ์การเป็นมารดาอุปการะ			8 ปี
จำนวนเด็กที่เคยอุปการะเลี้ยงดู			8 คน
จำนวนเด็กที่เคยส่งกลับคืนครอบครัว			6 คน
ระยะเวลาที่เด็กรายล่าสุดอาศัยอยู่กับมารดาอุปการะ			15 เดือน

ข้อมูลโดยสังเขป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9 ก้าวเข้ามาเป็นมารดาอุปการะครั้งแรกเมื่อ 8 ปีที่แล้ว หลังจากที่ญาติของเธอซึ่งเป็นมารดาอุปการะได้ชักชวนให้เธอรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดู เมื่อเธอร่างเว้นจากการดูแลลูกๆที่เริ่มเติบโตเป็นสาว ปัจจุบันเธอรับเด็กมาอุปการะ 8 รายด้วยกันซึ่งในจำนวนนี้มีทั้งเด็กปกติ เด็กที่ถูกทำร้าย มีปัญหาพัฒนาการล่าช้า และมีความผิดปกติทางร่างกาย โดยเด็กแต่ละรายสำหรับเธอแล้วเป็นเสมือนลูกของเธอที่เมื่อรับมาเลี้ยงแล้วก็เกิดความผูกพัน และถึงแม้ว่าการเลี้ยงดูเด็กในฐานะมารดาอุปการะจะได้รับค่าตอบแทนน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย และต้องร้องไห้เสียใจให้กับการจากไปของเด็กในทุกๆครั้ง แต่เธอก็ไม่คิดจะเลิกเลี้ยงและยังอยากจะเลี้ยงดูเด็กต่อไปจนกว่าเธอจะเลี้ยงไม่ไหว ด้วยเพราะเธอรู้สึกสุขใจและสบายใจที่ได้ช่วยเหลือเลี้ยงดูเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้ได้รับความรัก ซึ่งหากเธอไม่ทำหน้าที่นี้เธอก็ไม่รู้ว่าเด็กเหล่านี้จะมีชีวิตอยู่อย่างไร

ภาคผนวก ซ

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 6

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 (ID 1)

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“มันเป็นไปไม่ได้ว่าเราจะไม่เสียใจ เพราะทุกครั้งที่เอาเด็กไป มันจะเป็นมากเป็นน้อยแค่นั้นแหละ”
	เครียด วิตกกังวล	“อยากให้อันนั้นอะทราบข่าวของเขาเรื่อยๆว่าตอนนี้เขาเป็นยังไงมั่ง อะไรมั่งงี้”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“ดีใจ ดีใจมากที่เขาได้ครอบครัว แต่ก่อนที่เขายังไม่ได้ไป... นอนนึกอยู่ทุกวันว่าขอให้เขาดีขึ้นจะได้มีคนมาขอ แล้วก็ให้มีคนมาขอจริง ก็ดีใจมาก”
	ทำใจ	“บางคนบอกว่าเสียใจใหม่ เศร้าใหม่ ทำใจได้ใหม่ ทำใจไม่ได้นะ มันก็ยังคิดถึงยังเหมือนเดิม บางคนเขาบอกว่า ทำใจไม่ได้หรือ เลี้ยงหลายๆคน มันก็ทำใจไม่ได้”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“เขาก็บอกว่าทำใจนะ ทำใจไว้ละเด็กที่เลี้ยงเนี่ยคนนี่ จะไปเดือนนั้นเดือนนี้”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	“ ‘บ๊อบ(นามสมมติ)ไปนะแม่ เดี่ยวบ๊อบมา’ โห.. ยิ่งใจ โห... ห่อเหี่ยว ใจไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหนเลย” “เขาร้องไห้มาก เขาร้องเรียกแม่มาๆ ใจไม่ดี... ร้องเรียกจนแบบเรานึกล้นน้ำตาไม่อยู่ กินไม่ได้ นอนไม่ค่อยหลับ คิดถึงเสียงเด็กเรียก”
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	“ก็ต่างคนก็ต่างไม่คุยกัน ไม่พูดถึง ไม่คุยถึงไม่คุย ธรรมดาถ้าเราคุยถึงกันว่าอิมเอม (นามสมมติ) อย่างนู้นอย่างนี้มันก็จะพาให้เราคิด แล้วก็เศร้า แล้วก็จะไม่คุยถึงชื่อนี้เลย จะไม่คุย จะเป็นอย่างนี้ ถ้าเรายิ่งไปพูดถึงมันก็ยังมีความรู้สึกให้เรานั้นขึ้นมาอีก”
ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“อิมเอม (นามสมมติ) ไปอยู่กับครอบครัวที่เขารักนั้นก็ภูมิใจ ถ้าอิมเอมไปอยู่ที่บ้านปากเกร็ดมันก็ไม่มีคนที่จะดูแล อันนั้นนี่เรายังเศร้าเข้าไปหนักเลย... ถ้าได้ไปอยู่ตรงนั้น สงสัยคงจะเศร้าขนาดที่เอาเด็กมาเลี้ยงไม่ได้แล้ว”	

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“วันนั้นมันไม่เหมือนเดิม เาก็ต้องออกไป ไปเดิน ไปห้างแมคโคร แล้วก็กลับมา กลับมาก็คิดถึงอีกอะเพราะยังไปแมคโครก็คิดถึงว่าเคยพาเขาเข้าไปอยู่ในรถเข็น”
	การหลีกเลี่ยง	“อย่างเสื้อผ้าของอิมเอม (นามสมมติ) นี้เราจะไม่มองไม่อะไรเลย ถ้าเรายังไม่มองเราจะไม่เข้าไปอีก อยากจะให้เขาเอาไปให้หมดเลย เสื้อผ้าอะไร เขาเอาไปตั้งหลายวันยังไม่เก็บเสื้อผ้าเลย พี่ไม่เก็บ ตอนแรกก็ชวนไว้ ไม่มองไม่อะไร”
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“ใจหนึ่งก็คิดถึง อีกใจหนึ่งก็...เขาไปดีอะ คิดว่าเขาไปดี อยู่กับที่พ่อแม่เขาขอไปเป็นลูก เขาคงจะส่งให้เรียนดีๆทำอะไรดีๆนะ ทำสิ่งดี”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“เขาก็คงแบบว่าให้เราอะเพลินกับเด็กใหม่ ใช่ว่า ความรู้สึกของแม่อุปการะคิดว่านักสังคมฯก็ควรจะเอาคนนั้นไปคนนั้นมาแทนจะได้เพลินกับคนนี้ได้ไม่ต้องคิดถึง แต่มันก็อดคิดไม่ได้อะ”
	การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	“อยากรู้ว่าเขาส่งสารพวกเลี้ยงเด็กใหม่อยากรู้ แต่เขาก็เห็นน้ำตาพวกเรา แต่พวกเราไม่ได้บ่นน้ำตาหรือว่าไร ความรู้สึกที่บางที่เขาถามมาแต่ละคำเนี่ย บางทีเราจะตอบเนี่ยใจสั้นนะ เสียงสั้นออกมา เรายอมรับว่าเราร้องไห้... เราเลี้ยงเด็กให้เขาเนี่ย นักสังคมฯเนี่ยเขามีความรู้สึกส่งสารพวกเรบ้างรึเปล่าไม่รู้เนอะ ส่งสารว่าเขาเอาเด็กไปแล้วพวกเราร้องไห้ พวกเรา ‘แม่อุปการะ คนนี้เด็กไปไว้อย่างไร แก่คร่ำๆ’ นักสังคมฯ...”
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับคืน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	“ก็ดูแลเหมือนกับลูกกับหลาน ถึงไม่ใช่ลูกเราก็ต้องรักเหมือนลูก เรามาช่วยเหลือเด็กพวกนี้ ให้ความรักก็ให้เขามีชีวิตชีวาขึ้นเนอะ”
	รับรู้ว่าไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	“คือถ้าเขาเอาอิมเอม (นามสมมติ) มาให้เรา เราก็ต้องเลี้ยงอีก เพราะเราเคยเลี้ยง แต่ก็คงเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้แล้ว”
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	

ตารางที่ 7

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 (ID 2)

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“เหมือนรับไม่ได้นะ มันเหมือนว่ามันเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวแล้วพอต้องจากไปนี้ มันรู้สึกเสียใจอะเนอะ เราเลี้ยงเราก็อีก”
	เครียด วิตกกังวล	“แรกๆ คิดถึง กังวล มันกังวลไปทุกอย่าง มันจะกินอยู่ยังไงจะนอนยังไง จะบอกจะคุยกับเขารู้เรื่องใหม่” “พูดถึงนะตอนแรกอะเราเป็นห่วงมันนะ ตอนก่อนจะไปก็เหมือนว่าจะเข้าไปปรับตัวกับเขาได้ไหมเนี่ย เป็นห่วง เป็นห่วงมากเลย... เราห่วงว่าจะกินจะนอน เวลาปวดท้องอึเนี่ยเขาจะพูดยังไง ใหม่ (นามสมมติ) จะบอกกับเขาว่ายังไง”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“เรารู้สึกว่าดีใจนะ เพราะว่าแม่ทั้งมาอะไอย่างนี้”
	ทำใจ	“แต่เดี๋ยวนี้ทำใจได้ แต่ก็ยังเป็นบ้างบางครั้งอะ”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	“เลี้ยงมานานเลี้ยงไม่ใช่น้อยๆ เลี้ยงจน หือ.. เหมือนว่าเป็นคนในครอบครัวเราเลย เหมือนกับเป็นลูกสาวของเราเลย”
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“เขาจะเตือน เขาจะมาแบบ ‘มีครอบครัวอุปการะมาแล้วนะ แม่ แม่ต้องทำใจนะ’ ว่าน้องต้องจากอีกก็เตือน อีกก็เตือน”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	“พอเรานึกถึงว่าเข็นก็ไม่กลับมาแล้ว แล้วยิ่งไปลาคนนู้นไปลาคนนี้นั้นทำให้ใจหายเลยอะ ‘ยายหนูไปแล้วนะ’... มีแต่คนน้ำตาร่วงกับมันทั้งนั้น”
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	“พอมาถามก็ทำให้เราใจหายอีกอะ”
	ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“นี่ก็สงสารนะ ทำไม คือนึกสงสารว่าเหมือนว่าเป็นคนไทยทำไมต้องไปอยู่ ไปอยู่กับครอบครัวต่างประเทศ ทำไมไม่อยู่กับพอกับแม่อะไอย่างนี้”
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“ก็ร้องไห้ไป... พอส่งขึ้นรถแล้วก็เข้าบ้านเลย ร้องไห้จนหลับแหละ” “คือจะไม่อยู่บ้านอะ ออกไปทางนู้นออกไปทางนี้ เหมือนๆ ทำใจไม่ได้ เพราะเราอยู่เราเคยได้ยินเสียง เคยเล่นเคยอะไอย่างนี้ เราก็ออกไปนู้นไปนี่ ไปนี่ไปนั่น พอเข้าบ้านมันก็เสียบมันก็หงอยเหงา”
	การหลีกเลี่ยง	
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“ก็เหมือนว่าเราก็อลอบใจตัวเองว่ามันลูกของเขาอะ ไม่ใช่ลูกของเรา เหมือนว่ามาแบบให้ความอบอุ่นเฉยๆ บอกตลอดเวลานะ” “บางครั้งเรานึกว่า เออ...มันไปสบายนะเนี่ย นึกตลอดเวลาคือมันไปสบาย ถ้าอยู่ที่นี้มันก็ลำบากอะเนอะ”

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	"มีคนใหม่มาแทน เราก็รู้สึกดี เหมือนว่าคนนั้นไปคนนั้นมา เราก็ รู้สึกว่าเหมือนมันไม่ขาดอะไรไปนะ"
	การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	"อันนี้พ่อเขาส่งขึ้นรถ พ่อเขาก็ไม่ได้ทำอะไร แม่มีเงินไปแล้ว แม่มีง ก็ทำใจ แม่ปลอบพ่อ พ่อปลอบแม่ แต่ไอ้พ่อมันก็ทำใจไม่ได้นะ"
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับคืน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	"อย่างว่า เราให้ความรักให้ความอบอุ่นแค่นั้น คือเขาไม่ได้มาอยู่ กับเรายันโตอะไรอย่างนี้"
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	"คือเรารู้แหละว่าจะต้องไป ไปอยู่ คือไม่ได้เจอกันแล้วนะเนี่ย ต้อง ไปจากพ่อจากแม่ ต้องไปเรียนหนังสือไปมีอนาคตที่ดี"
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	

ตารางที่ 8

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 (ID 3)

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“แบบน้ำตามันไหลลงหัวใจ เคยไหมแบบมันเสียๆ เหมือนอะโรมันไหล มันจะเป็นบ่อย มันไม่ไหลออกมาเลย มันใจหายแว็บๆ จะเป็นประมาณอาทิตย์หนึ่งที่ส่งเด็กคืน พี่จะเป็นอยู่อย่างนั้นประมาณหนึ่งอะ”
	เครียด วิตกกังวล	“ไปแล้วมันจะดีไหมหรืออะไรไหม แบบห่วง”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“มันก็ดีนะที่ว่าเลี้ยงเด็กให้คนนึงให้รอดไป แบบเลี้ยงให้ดีที่สุดให้ไปอยู่กับแม่เขา มันก็น่าภูมิใจนะ บางคนเขาบอกโห...2 วันเองหรือ ประมาณว่าเราจะเลี้ยงได้ไหม แต่เราก็เลี้ยงมาได้ เลี้ยงดีด้วย เราก็เออภูมิใจนะที่เลี้ยงเด็กคนนี้ให้ไปอยู่กับแม่เขาได้”
	ทำใจ	“พี่ก็พยายามทำใจทุกครั้งนะ พยายามทำใจ เออ..เขาไปอยู่กับแม่เขา”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของ ระยะเวลาการเลี้ยง ดู	“ใครเขาก็บอกว่าให้เปลี่ยนมาเลี้ยงเด็กโตบ้าง ภาวะจิตใจเราจะดีแบบว่า... เช่นว่าเลี้ยงเด็กโตเออไม่ค่อยผูกพัน ก็คือไม่ใช่ในความรู้สึกของพี่ คนที่เรालี้ยงอยู่เราจะไม่ผูกพันได้ไง... พี่เลี้ยงมายี่สิบกว่าคนนี่ก็ผูกพันทุกคน”
	การได้รับทราบ กำหนดการส่งเด็ก กลับคืนล่วงหน้า	“เขาจะบอกตลอดให้พี่เตรียมตัวว่าเดือนนี้หรืออะไรประมาณนี้ เขาจะบอกล่วงหน้าว่า พี่ เขาเอาคืนแล้วนะ’ แล้วก็เลี้ยงมาอีกคนนึงไม่ได้บอกเลยคนนั้น บอกปืบแล้วก็เอากลับปืบ พี่ก็เลย เล่นไปเล่นนานๆที่ ‘อะไรเนี่ยไม่ให้พี่ทำใจเลยหรือ เลี้ยงมาขนาดนี้’ บอกล่วงหน้าพี่ไม่ว่านะ”
	การแสดงท่าทีของ เด็กในช่วงเวลาของ การแยกจาก	
	การถูกตอกย้ำถาม ถึงเด็ก อยู่เสมอ	“ถ้าเกิดใครพูดถึงเด็กเช่นว่า ‘เด็กคนที่เลี้ยงไปแล้ว’ ตี้อไปอีก มันทำใจไม่ค่อยได้” “แต่ลูกพี่!!อะจะเหมือนจะตอกย้ำพี่ทุกวันเลยนะ ถ้าเจอแล้วจะรู้ ‘แม่ลิโอ (นามสมมติ) ไปไหนอะ ไปหาแม่เขาหรือ’ จะถามทุกวันอะ จะถามแบบ พูดมากอะ ‘อู๋!!จะถามทำไมเนี่ย’ แทนที่เราจะลืมหืมมันมากระตุ้นแบบให้ตั้งเด็กคนนี้มา”
	ความอยู่ดีมีสุขของ เด็กเมื่อกลับคืนสู่ ครอบครัว	“ไปเมื่อนอกคือแบบเขาก็ไปดีนะแต่ไม่ได้ไปเจอพ่อแม่ที่จริง เขาก็ไปอีกแบบนึง”
การ	การผ่อนคลาย	“อันนี้คือเรารู้ว่าเขาต้องจากเราไปแล้ว ก็คือว่าไม่มีทางออกตรงไหนดีที่สุด

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
จัดการและรับมือกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น	ตนเอง	แบบ ร้องไห้ “ประมาณบ่ายสามโมงพี่ก็ออกจากบ้าน เดินไปหาเพื่อนคุยอะไรอย่างเนี่ย คือให้ลืมนี่สักพักนึง คือว่าถ้าอยู่แล้วมันก็ทำใจไม่ได้ มันก็จะวนอยู่ในบ้านเรา”
	การหลีกเลี่ยง	“จะเก็บเสื้อผ้าเขาทั้งหมดเก็บเลยใส่ตู้ไปเลย ไม่มีเสื้อผ้าไม่มีของเล่นเขา ไม่มีไว้ให้เห็นเลย ก็คือจะเหลือแต่เปล พี่จะเก็บตรงนั้นไปเลย”
	การใช้กระบวนการทางความคิด	“พี่ก็ทำใจของพี่เองไปคือบอกตัวเองว่าเออ...เดี๋ยวเขาไปแล้วนะ ไปอยู่กับแม่เขาไป”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะเลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“พอดีเขาก็เอามาให้อาภิตยหนึ่ง ก็มีเหมือนมีสิ่งทดแทนมาก็เบาไปหน่อย แต่ก็ไม่ลืมนะ ไม่ใช่เขาเออ...มีเด็กคนนี้มาเลี้ยงแล้วลืมนเด็กคนนั้น ไม่ลืมนหรือกจำได้หมด”
	การได้รับการสนับสนุนทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	“อยากให้มีแบบอะไรที่ว่า แบบการดูแลทางด้านจิตใจการพูดการอะไรสักอย่าง แต่บางคนเขาก็ไม่รู้เขาทำอย่างนี้เขาทำเป็นหน้าที่ของเขารึเปล่า เขาจะไม่มีการฟื้นฟูสภาพจิตใจใครทั้งนั้น คือว่าโอเคเรายอมรับ ยอมเข็นตลึงเด็กก็คือเลี้ยงไป สภาพจิตใจก็คือรู้ว่าไม่ใช่เด็กไม่ใช่ลูกเราแค่นี้เองก็คือทุกอย่างเราต้องทำของเราเองหมด”
บทเรียนจากการส่งเด็กกลับบ้านครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	“ตอนเลี้ยงก็คือว่า คิดว่าเออเลี้ยงไป ก็คือเราก็ให้ความรักเท่าที่เราให้ได้”
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะเหนี่ยวรั้งเด็กไว้	
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัดพราก	“เด็กอยู่เมืองไทยกับเมืองนอกก็เหมือนไกลเราไปทุกอย่างไม่ต่างกัน ยังไงก็คือไกลจากอกเรา... รักมากแค่นั้นทำใจไม่ได้แค่นั้นก็ไม่ได้เจอ”
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็นมารดาอุปการะ	

ตารางที่ 9

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 (ID 4)

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	"วันจริงๆวันนั้นแหละ มันก็มีการเสียใจ ทั้งครอบครัวนะ ทั้งพี่ทั้งน้อง"
	เครียด วิตกกังวล	"ก็ครั้งแรกก็ห่วงใยเหมือนกันนะ ว่าลูกจะไปกินยังไหนหนอ ได้นอนยังงัย ได้นอนเปลหรือเปล่านั้นได้ไปนอนกับผ่านวมกับพื้น ก็มีกังวลเหมือนกันนะว่าได้เวลาจะได้กินหรือเปล่านั้นมานั่งนี่ๆ นึกกังวลเหมือนกัน"
	ปลื้มใจ ดีใจ	"มันก็ดีใจคิดว่าเออ...ลูกไปดีเนอะได้ไปอยู่กับคุณพ่อคุณแม่ คุณลุงนะ เราก็ดีใจ ได้กลับไปสู่มุ้งอ้อมอกของคุณลุง ปู่ย่า ตายายก็ดีใจ"
	ทำใจ	"ในความรู้สึกของพี่ที่มีความเสียใจบ้าง แต่ก็ทำใจได้เพราะว่าลูกของเขาอะนะ เขาก็จะต้องเอาไป ก็มีความเสียใจ คิดอยู่ตลอดเวลาสักวันนึงเขาจะต้องเอาลูกไปจากเราแน่นอน ก็คิดอยู่ตลอดเวลา"
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	"บางที่ก็ 9 เดือน บางที่ก็ 12 เดือน บางที่ก็ 30 เดือนนะ แต่ละคนไม่เหมือนกัน ก็เลี้ยงมา เลี้ยงมากก็คิดถึงมากนะ ความผูกพันมันก็เยอะ"
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	"ใจจะกลัวเขาพูด คนนั้นพูดคนนี้พูด แต่แล้วสิ่งแวดล้อมเขาก็ไม่พูดอะไรทั้งหมดนะ คนในครอบครัวก็ไม่พูด พ่อแม่ปู่ย่าตายายก็ไม่พูดก็เลยทำให้เรามองเราไม่เครียดไม่หมกหมุ่น"
	ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	"น้องพอล (นามสมมติ) หนะชีวิตเขาก็ก้าวไกล เขาจะได้เรียนไ้ เขาจะได้เรียนสูงๆ จะได้รับปริญญา ถ้ามาคิดว่าเออ...ถ้าไปอยู่กับคุณแม่ คุณแม่ฐานะไม่ดี ลูกที่กลับไปก็ไม่ได้รับปริญญานะ ใจอยากให้ลูกไปได้ดีได้รับปริญญา ได้เรียนสูงๆ"
การจัดการ และรับมือ	การผ่อนคลายตนเอง	"ถ้าเรามัวงานทำตลอด ไม่ปล่อยให้ตัวเองนั่งเฉยๆนะ มันก็จะลึ้ม มัวงานทำมีนั่นทำนี่ทำ สำหรับตัวบ้านะทำงานนั่นนิดนี่หน่อย กวาดบ้านเช็ดบ้าน ชงนมให้น้อง พาน้องเดินเล่น อาบน้ำป้อน

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การหลีกเลี่ยง	ข้าวน้อง ลืม!! มันก็ทำให้หัวใจดีขึ้นมานะ คือว่าเรามีจุดนี้ต้อง ทำ"
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	"ความรู้สึกก็คิด คิดว่าเออ...เราไม่ได้เจอกับลูกอีกแล้วนะ เรา ทำบุญกันมาแค่นี้ ว่างั้นนะ ก็บอกกับพ่อบ้านอะ ทำบุญร่วมกัน มาแค่นี้"
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	"ตอนนี้ปากก็คลายคิดถึงได้บ้างนะเพราะว่าในครอบครัวเราก็จะมี น้องอ้อม (นามสมมติ) แทน" "ตอนนี้ก็ลืมๆเพราะว่ามีน้องอ้อม (นามสมมติ) ผูกพันหัวใจเรา อยู่ เพราะว่าเข้าขึ้นมาเราก็มีภาระต้องดูแลน้องอ้อมต่อไป ก็พอ ตัดใจได้บ้าง"
	การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	"วันนั้นไปหาแม่ที่บ้านแม่ก็พูดปลอบใจว่า 'ลูกของเขาเขาก็ต้อง เอาไปซิลูก' เราก็จริงนะ ลูกของเขาเขาก็ต้องเอาไป มีแม่พูดดี ปลอบใจให้กำลังใจก็ดีขึ้นมา"
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับคืน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	"หนูต้องไปอยู่กับคุณลุงนะ จ๊ะ!! เดี่ยวโตเป็นหนุ่มแล้วหนู กลับมาหาหวานนะ' นาทาน 'จ๊ะๆ' ให้สัญญา นาทานให้สัญญาก็ พยักหน้า แต่แท้ที่จริงแล้วมันเป็นไปไม่ได้นะ เป็นไปไม่ได้"
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	

ตารางที่ 10

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 (ID 5)

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“วันที่เขาขึ้นรถหายไป คือว่าวันนั้นที่เขาไม่ได้กลับมา ไม่ได้มาหา เราแล้ว... พอวันแรก เขารับไปก็คือเขาไปแล้ว เขาไม่กลับ กลางคืนก็ไม่มีเขนอนอยู่ด้วยแล้ว มันก็คือวันนั้นล่ะความรู้สึก ที่ว่ามันแย่น้อย... วันนั้นที่เราใจหายมากที่สุด”
	เครียด วิตกกังวล	“บอกกับเขาว่าให้ส่งรูปมาปีละครั้งก็ได้ เราก็อยากจะรู้ว่าเขาไป อยู่ที่นั่นแบบไหนๆ ดีไหม”
	ปลื้มใจ ดีใจ	
	ทำใจ	“กลับมาที่เศร้าหน่อย คนแรกอะมาก แล้วคนสองนี่แบบว่าเรากี่ เริ่ม ชักทำใจได้บ้างแล้ว มันก็มีบ้างเศร้าอยู่สองวัน พอนั้นก็ทำ ใจ”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	“เสียตายแบบเขาต้องไปจากเรา เราอยู่กับมาตั้งก็ปี 2 ปี ปีกว่า ความผูกพันมันก็ต้องเยอะขึ้นอยู่แล้ว”
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	
	ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“ดีแล้วแหละเขาไปสบาย เราก็ดีใจกับเขาด้วย... หัวงอยู่อย่าง เดียวให้เขาไปในครอบครัวที่มีหลักฐานที่ดีมั่นคงที่สามารถเลี้ยงดู เขาได้ ให้เขาได้รับการศึกษาที่ดี เราเป็นพ่อเป็นแม่ ลูกเรา เรากี่ อยากให้ลูกไปอยู่กับคนที่มีหลักฐานที่ดีๆ แล้วไปอยู่กับคนไม่มี หลักฐานลูกเราจะเป็นไฉน ก็ต้องแยไซ้ใหม่”
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“ไปคุยกับเพื่อนบ้าน ระบายความรู้สึกให้เขาฟังว่า ‘เนี่ยคิดถึงมัน ไม่ยากให้ไป คิดถึง’ ” “เราก็อ่าไป เรานั่งเฉยไม่ได้ซีไปนั่งเฉยเรากี่คิดถึงไซ้ใหม่ นั่งเฉย หางานทำซีทำสวนเรา มีสวนเรากี่ไปถากหญ้าทำสวนปลูก เรามี เวลาว่างเรากี่ทำสวนทำอะไรของเรา ปลูกต้นไม้มากรากไม้ไป”
	การหลีกเลี่ยง	
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“ก็ดีแล้วแหละเขาไปสบายเรากี่ดีใจกับเขาด้วย มัวมาเสียใจมันก็ แค่นั้นอะนะ เพราะเขาก็ไปแล้ว เรากี่ต้องดีใจกับเขา ให้เขาไป”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ	“แต่ถ้าเราไม่อยากเศร้านานก็เกินไปนะก็รับเด็กมาเลย”

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
	เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	
	การได้รับการสนับสนุนทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	
บทเรียนจากการส่งเด็กกลับคืนครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะเลี้ยงดูเด็กไว้	“มัวไปเศร้าเหี่ยวร้างให้เด็กน่าจะอยู่กับเรา มันไม่ได้ เราคิดแล้วมันเป็นไปไม่ได้” “เราเลี้ยงเขายันโตไม่ได้หรอก เขาก็ต้องเอากลับ ถ้าไม่มีพ่อแม่บุญธรรมมารับ เขาก็ต้องเอากลับไม่ได้อยู่กับเรายันเป็นหนุ่มเป็นสาว ไม่เห็นมีใครเลี้ยงยันเป็นหนุ่มเป็นสาวเลยโตขนาดไหนเขาก็ต้องเอาไป เขาต้องเอากลับ”
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัดพราก	“เรามานั่งเศร้าไป เขาก็ไม่ได้กลับมาหาเราแล้ว เพราะเขาไปไกลแล้ว”
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็นมารดาอุปการะ	“เดี๋ยวเราก็ต้องได้คนใหม่มาอีก จะไปจมอยู่แต่คนแรกมันก็ไม่ดี ถ้าเราคิดว่าเรายังจะเลี้ยงเขาอยู่ตรงนี้อีกเราก็ต้องทำใจ ถ้าเราไม่ทำใจ มันก็ไปไม่ได้ มันก็เตลิดกันใหญ่” “เลี้ยงเป็นแม่อุปการะอย่างนี้ไปตลอด เราก็ต้องทำใจ ถ้าเราทำใจไม่ได้เราก็จบอยู่ตรงคนเดียว คนแรกก็ไปไม่ได้ไปไม่รอด ไม่เลี้ยงแล้ว”

ตารางที่ 11

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 (ID 6)

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“ป่าได้แต่คิดถึงเขา ไม่อยากจะทำอะไรไปไหน เห็นเสื้อผ้า เก่าๆเขาอย่างนี้ บางครั้งป่าก็เอามาหอม”
	เครียด วิตกกังวล	“คือว่าอยู่ในประเทศไทยสักวันหนึ่งบางครั้งเราอาจจะ โลกมัน กลมมันอาจจะเจอจะเจอกันก็ได้คิดไป”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“ซีดานยายเขารับกลับไป แม่เขาจะเอาไปให้ยายเขาเลี้ยงเราก็คือ ใจใช่ไหม แบบว่าเอ่อ... ยายเขาแม่เขาอะ”
	ทำใจ	“ตอนเอาไปอะเสียใจหน่อย แต่ก็ต้องทำใจเพราะว่าเขาต้องเอา ไป พ่อแม่เขาพร้อมรับกลับ เขาก็ต้องเอากลับ”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	“ไปไวก็ไม่นานเท่าไรนะก็ไม่ค่อยเป็นห่วงเท่าไร เอาไปเล็กๆอย่างนี้ ก็ค่อยยังชั่วหน่อย ถ้าเอาไปตอนโตเนี่ยโ.. ใจแทบขาดเลย คือ ว่ากินนอนอยู่กับเรากอดกันอะไรกัน อยู่ด้วยกันอย่างมันนาน อะนะ มันก็ผูกพัน”
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“อู๋ๆจะเอาไปอย่างนี้ไม่ได้เลย ไม่ได้เด็ดขาด ต้องบอกให้นาน หน่อยล่วงหน้าให้นานๆหน่อย”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	“น้องเอ็กซ์ (นามสมมติ) โง่ ใจโหด... ‘หนูไม่ไป’ ‘อะๆแม่ให้ตั้งค หนูร้อยนึง เตี้ยๆ หนูไปนั่นกับตาเลยนะลูกนะเนี่ยนะไปขึ้นรถ กับตา... เตี้ยผ่านตลาดบอกให้ตาแวะซื้อลูกบอลเลย’ ไม่เอา ขว้างทิ้งเลย ร้องจริงๆ ‘ไม่เอาหนูไม่เอาทั้งนั้น หนูจะไปกับแม่ ไม่ เอาทั้งนั้น’ ใจโหด.. ใจแทบขาดเลยเรา”
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	
ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“น้ำใจน้ำ แต่งงานมาไม่มีลูกไม่มีอะไรเลย เขาขอ เราก็คือใจดีใจ แหละนะ มันใจแหละว่าเขาสบายแน่นะอย่างนั้นอะ ก็มันใจไป อย่างนึงละไม่ต้องห่วงมาก”	
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“ป่าก็ทำอะไรต่ออะไรให้เพลินๆไป แล้วก็ทำใจของเรา ทำให้อุ่น ทำได้นี้ของเรา เพลิดเพลินไป”
	การหลีกเลี่ยง	
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“เพราะว่าเราคือคนรับจ้างเขาเลี้ยงนะ รับจ้างเขา เขาต้องเอา ของเขากลับดิ”
		“บางทีก็คิดว่า ‘เขาต้องทำดีกว่าเราซิมันเลือดเนื้อของเขานะ ต้อง ดีกว่าซิ’ อะอย่างนี้ก็สบายใจ ตื่นไปอีก ใจคอเราก็คือ ตื่น ไปอีก หน่อย แล้วก็คิดคิดทางที่ดีก่อน”

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“เขาเอาคนนี้ให้มาก็ค่อยยังชั่วหน่อยใช้ใหม่ มันก็ยัง ถึงจะคิด เวลาจะนอน ถึงจะคิดมันก็ยังน้อยหน่อย ยังมีเด็กคนนี้อยู่ ใกล้ๆใช้ใหม่”
	การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับคืน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	“อยู่กับเรานี้เราก็เออรักเขาดูแล เขาให้ดีก็แล้วกัน”
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	“ป่าไม่เคยหรอกที่คิดว่าจะพาหนี คิดว่าถึงยังไงเขาต้องเอาของ เขากลับอยู่วันยันค่ำ เพราะว่าเราคือคนรับจ้างเขาเลี้ยงนะ รับจ้างเขา เขาต้องเอาของเขากลับดี”
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	

ตารางที่ 12

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 (ID 7)

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“คือเราอยู่จนชินใจใหม่ว่ามีเด็กอยู่กับเราอะไรอย่างนี้ พอมันไม่มี มันเหงาๆเนอะ”
	เครียด วิตกกังวล	“คิดว่าเขาไปยังไง ไปอยู่ยังไง เขาจะเลี้ยงดูดีไหม จะอะไรใหม่ ก็ คิดไปเรื่อยแหละ”
	ปลื้มใจ ดีใจ	
	ทำใจ	“ทำใจ แต่ถามว่าทำใจได้ไหม มันทำใจไม่ได้” “คือเรารู้ไงว่าเออ ถึงเวลานะอะไรอย่างนี้ เราก็โอเค ทำใจนิดนึง”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึ กเมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“เขาก็จะบอกล่วงหน้าประมาณเดือนนึงให้เราทำใจ ให้เราเตรียมตัวให้เขาเตรียมของให้เขา เตรียมอะไรให้เขา แล้วก็เตรียมใจด้วยว่าโอเคเลี้ยง ถึงเวลาก็ต้องโอเค”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	
	ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“พอได้ข่าวเขาบ้างก็ดีใจเนอะ”
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึ กที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“อีกอย่างศาสนาอิสลามเขาจะมีเวลาทำภารกิจใหม่ 5 เวลา บางทีถึงเวลาไปทำมันก็จะหยุดตรงนั้นได้”
	การหลีกเลี่ยง	
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“เราคิดเลยว่าเขาไม่ใช่ลูกนะเขาอยู่กับเราเราทำให้ดีที่สุด นี่คือดีที่สุดของเราแล้วเราทำได้แค่นี้ เขาอยู่กับเราได้แค่นี้ มีวาสนากับเราแค่นี้”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“ถ้าถามว่าถ้าไม่มีเจ้าเด็กพวกนี้อยู่นะ ถ้าเขาไปแล้วเราทำใจได้ไหม ยากนะ เพราะมันไม่มีอะไรมาทดแทน ถ้าเจ้าหน้าที่เอาเด็กมาให้ซ้ำและยังไม่มาเลยเนี่ย สว่ามันขาดอะไรไปสักอย่าง คือเราอยู่จนชินใจว่ามีเด็กอยู่กับเรา พอมันไม่มี มันเหงาๆเนอะ”
การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	“ลูกๆมันชอบทะเล่สิ่ง ชอบลิ่ง ชอบเล่นอะไรอย่างนี้ เราก็เออหายเครียดไป”	

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับบ้าน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	“พอนานๆหลายๆคนเข้า เราก็รู้สึกว่าเขามาอยู่กับเราแป๊บหนึ่ง เรา เลี้ยงได้แค่นี้แหละ ทำให้ดีที่สุด” “เขาอยู่กับเรานะ เราก็ทำให้ดีที่สุด ทำอะไรก็ได้ที่ให้เขาได้... ต้อง เลี้ยงเขาให้ดีที่สุดต้องให้ความอบอุ่นกับเขาให้มากกว่านั้นละสิ่งที่ เราทำได้”
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	“ทำใจ แล้วคิดว่า เราต้องอยู่นะเลี้ยงคนนั้นคนนี้นะ เราจะไป คิดถึงเขาจนเสียดสีมันไม่ได้”

ตารางที่ 13

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 (ID 8)

ประเด็น	คำสัมภาษณ์
---------	------------

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“คือคิดไม่ถูกเลยอะ คือเสียใจอย่างเดียวได้แต่น้ำตาแดง ร้องไห้” “คือนั่งในรถก็ร้องไห้มา จากมูลนิธิมาส่งถึงบ้านอะ... ก็คือได้แต่ ร้องไห้ ร้องไม่หยุดหรือ หยุตไม่ได้ ร้องจนตาบวม”
	เครียด วิตกกังวล	“แล้วไปถึงมูลนิธิเราก็ไม่สบายใจแล้วนะ ไม่สบายใจ คือไม่สบาย ใจไม่ยากพูดไม่ยากคุยกับใครแล้ว คอยดูนูช (นามสมมติ) นั่ง ดูน้องนูช” “ตอนส่งขึ้นรถอะ เราก็จะนั่งไป แบบบางทีความดันขึ้นเลยนะ เครียด ปวดหัวอะไอย่างนี้ พักนิ่งอะ”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“เราภูมิใจที่ว่าเราเลี้ยงเขามาอะ เลี้ยงเขามาให้ เหมือนแบบรอด ฝั่ง ให้เขาไปได้ดี ก็ภูมิใจตรงนี้ที่ว่าเขาได้ครอบครัว ถ้าเราจะมา เลี้ยงเองเราคงไม่มีปัญญาหรืออก แต่ก็ภูมิใจที่ว่าเราดูแลเขามา จนกระทั่งเขาได้ไปดี”
	ทำใจ	“คงไม่ได้อะ ก็ต้องเป็นอย่างนี้ตลอด ทุกคนเลยนะ ทุกคนอะ พยายามบางครั้งจะหักใจว่าเออเดี๋ยวไปเนี่ยก็จะไม่ร้อง พยายาม อย่าร้อง แต่ป่าด้อย (นามสมมติ) เขาก็เห็นทุกครั้ง ทุกคน”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึกล เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	“น้องพอล (นามสมมติ) นี่ก็ไม่นานหรือเลี้ยงอย่างมากปึกกว่าๆ เขาก็ไปแล้ว ความผูกพันมันก็จะน้อยไม่ค่อยเท่าไรก็อาจจะม ีร้องไห้บ้าง แต่คนที่อยู่กับเรานาน ทำให้ผูกพันกับเรา ทำให้นาน กว่าจะลืมได้”
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“ไม่สบายใจคือเอาไปเร็วมากไป เราทำใจยังไม่ได้ ถ้าให้เวลาเรา สักเดือนอย่างนี้เรายังพอทำใจได้ว่าเด็กยังอยู่กับเรานานนะ นี ้อย่างคุยกันวันนี้วันจันทร์เขามารับแล้ว... ยังทำใจไม่ได้ใจ เอาไป เร็ว ถ้าอยู่กับเราสักเดือนหนึ่งเราก็ยังค่อยๆพอนั้นได้ แต่นี่ต้องหัก ดิบเลย”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	“พอเปิดประตูเราก็ออกมา ออกมาอุ้ม... มันวิ่งหนี ร้อง โอ้โห ... ใจสั้นร้องแบบ แบบยังงั้นอะเหมือนจะซื่อเลยนะ”
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	“มีคนพูดถึงนูช (นามสมมติ) ตลอดเวลา... ลูกสาวเขาก็จะคุยว่า มันเป็นคนอย่างนั้นอย่างนั้นนะแม่ มันเดินอย่างนั้นมันชอบพูดอย่าง นี้ คือจะพูดแต่เรื่องน้องนูชกันทั้งนั้นอะ ก็จะอดน้ำตา ตาแดงๆ กันไม่ได้อะ”
	ความยุติธรรมี่สุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“สงสาร แต่เขาไปดีนะ อาเขาอาของน้องนูช (นามสมมติ) เป็น พยาบาลนะ อาผู้ชายเป็นตำรวจ พ่อทำงานราชการ ก็คือว่า ภูมิใจที่ว่าเขาไปดี ครอบครัวเขาได้ดีคือเรา เราตรงนี้เราไม่หวัง”

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
		“ไปได้เราก็จะไม่ค่อยเท่าไรแต่บางคนไปแล้วมันไม่ตีมันทำให้หุดหู่ ยังโง่บอกไม่ถูก ก็เป็นห่วงเข้าไปอีก”
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	“บางทีออกไปนั่งอยู่หน้าบ้าน ไปนั่งบ้านพี่สาวบ้าง นั่งคุยกับคน รุ่นคนนี้ ให้มันนี่ไง”
	การหลีกเลี่ยง	“เชื้อเปล่าไม่ยอมไปมุลนิริอะ เดี่ยวไปเห็นสภาพวันนั้น เรานั่ง คุยห้องนั้นกับไอ้หนูอะไรอย่างนี้แล้วว่าเขาอ้อมเดินผ่านเราไปเรา นั่งอยู่ ก็เลยบอกไม่ไปอะ ไปแล้วก็อดไม่ได้ ร้องให้อีก”
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“ป้าก็จะระงับตัวเองบ้างนะ บางครั้งเราร้องมาก ๆ ก็จะถอนใจว่า เออ ตัดใจซะ ถ้าเราร้องมากเราเครียดมากความดันเราจะขึ้น ก็ จะตัดใจ”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“ถ้าหากไม่เอาเด็กลง เราจะคิด ถ้าเอาเด็กลงเลยเราก็จะมา พัวพันอยู่กับเด็กคนนี้ เราก็จะไม่นึกถึงน้องนุช (นามสมมติ)”
	การได้รับการสนับสนุน ทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	“คนแถวบ้าน บางทีแฟนบ้าง ลูกบ้างเขาก็จะบอกว่าต้องทำใจนะ อย่าไปคิดถึงเขา เดี่ยวเป็นโรซินมาลำบาก”
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับบ้าน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและ ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะ เหนี่ยวรั้งเด็กไว้	
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัด พราก	“บางคนไปแล้วมันไม่ตีมันทำให้หุดหู่ ยังโง่บอกไม่ถูกอะ ก็เป็น ห่วงเข้าไปอีกอย่างนี้แต่ก็ช่วยเขาไม่ได้เขาไปจากเราแล้ว”
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็น มารดาอุปการะ	

ตารางที่ 14

ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในประเด็นของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9 (ID 9)

	ประเด็น	คำสัมภาษณ์
ภาวะที่ เกิดขึ้น ภายใน จิตใจ เมื่อส่งเด็ก กลับคืน ครอบครัว	โศกเศร้า สูญเสีย	“วันนั้นก็คือวันที่เศร้ามากที่สุดอะ วันที่เขาจากเราไป เศร้ามาก แต่วันที่รู้ว่าจะไปก็คือเสียใจเรื่อยมาแล้ว แต่ก็ยังไม่เท่ากับวันที่เขาจากเราไป จากเราไปคือสุดท้ายแล้วอะ สุดๆแล้ว”
	เครียด วิตกกังวล	“เราส่งสารเขา พ่อแม่เขาไม่ได้เห็นหน้าพ่อแม่อะไอย่างนี้เนอะ แล้วเราก็ไม่รู้ว่าถ้าไปอยู่กับพ่อแม่บุญธรรมอะจะเป็นยังไงอีก อะไอย่างนี้เนอะ เราจะไปรู้ได้ยังไง แต่อยู่กับเราโอเคเรารักเรา เลี้ยงนุ่นเราเลี้ยงนุ่น แต่ไปอยู่กับเขาเขาจะยังงใจอะไร คิดไปนะ ก็ส่งสาร”
	ปลื้มใจ ดีใจ	“เขาก็มาหา เข้ามาหาเราแล้วก็กอด ก็ร้องให้กันทั้งแม่ทั้งลูกเลย เขาก็จำได้ ถามจำได้ยังลูกก็ตอบจำได้แล้ว ก็ดีใจมากเลย... ดีใจ”
	ทำใจ	“แต่ในใจลึกๆมันทำใจไม่ได้อยู่แล้ว มันก็เสียใจ เราเลี้ยงของเรา มาตั้งแต่เล็ก”
ปัจจัยที่ ส่งผลต่อ ความรู้สึก เมื่อส่งเด็ก กลับคืน	ความยาวนานของระยะเวลา การเลี้ยงดู	“ถ้าเกิดเลี้ยงมาตั้งแต่แรก ความรู้สึกของเรามันเหมือนแบบลูกเราแท้ๆ พอเวลาไปแล้วมันเหมือนใจจะขาดเหมือนกันนะ”
	การได้รับทราบกำหนดการส่ง เด็กกลับคืนล่วงหน้า	“เขาก็จะมาบอกว่าเนี่ยน้องคนนี้ได้พ่อแม่บุญธรรมแล้วนะ แบบเหมือนให้เราทำใจไว้ เมื่อไรไปเขาก็จะค่อยๆบอก เราก็เริ่มทำใจ”
	การแสดงท่าทีของเด็กใน ช่วงเวลาของการแยกจาก	“เหมือนแล้วยังเขาร้องไห้เนี่ย เสียงเขาร้องเราก็ใจหายแล้วนะ ว่าลูกเขาร้อง”
	การถูกตอกย้ำถามถึงเด็ก อยู่เสมอ	
	ความอยู่ดีมีสุขของเด็กเมื่อ กลับคืนสู่ครอบครัว	“พ่อแม่บางคนเขาก็ดีอะเนอะ เขายังติดต่อมาเรื่อยๆคือเราก็ดีใจ ใจ เออเราได้เห็นลูกเราว่าเจริญเติบโตแค่ไหน ก็ดีใจ”
การจัดการ และรับมือ กับ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น	การผ่อนคลายตนเอง	
	การหลีกเลี่ยง	“ก็เหมือนแบบไม่อยากจะออกมาเจอใครทั้งสิ้น อยากอยู่แต่ในบ้าน อะไอย่างนี้ เหมือนก็กลายเป็นคนที่แบบเศร้าซึมอะเนอะ กลายเป็นคนที่ไม่อยากพูดไม่อยากกรำเงิง”
	การใช้กระบวนการทาง ความคิด	“แต่พอมาคิดซะว่า เลี้ยงลูกเขาเขาก็ต้องเอาไปหรืออะไอย่างนี้ ก็เลยทำใจได้”
	การรับเด็กใหม่มาอุปการะ เลี้ยงดูทดแทนเด็กเก่า	“แต่ถ้าถามว่า ถ้าเอาคนใหม่มาให้แล้วคนเก่าเนี่ยเราจะลืมเลยไหม ไม่ลืมเลยก็ยังคงคิดถึงคนเก่าอยู่ คนใหม่ก็ยิ่งเฉยๆอยู่นะบอกตรงๆคนใหม่ยังเฉยๆอยู่ เหมือนความผูกพันของเราอยู่กับที่คน

ประเด็น		คำสัมภาษณ์
		เก่าอยู่ ยังรัก บางที่เรียกอะเรียกชื่อคนเก่า บางที่เรียกยังเหมือนเรียกผิด ใจเรายังอยู่กับเขา"
	การได้รับการสนับสนุนทางด้านความคิด อารมณ์ และจิตใจ	"พอเวลานั้นก็คนนั้นคนนี้เขาก็จะปลอบใจ ไปเลย ไปเลย เขาไปสบายอย่าไปคิดมากเลย เดี่ยวตัวเราก็อันนี้หมด ก็ค่อยๆ อยู่นี่ไป"
บทเรียน จากการส่ง เด็กกลับบ้าน ครอบครัว	ตระหนักถึงบทบาทที่มีและทำหน้าที่ให้ดีที่สุด	
	รับรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะเหนียวรั้งเด็กไว้	"พอเขาไปเนี่ยเราใจหายแล้ว ไม่อยากให้เขาจากเราไปเลย คืออยากให้มีวันนี้ไปเรื่อยๆ แต่คือมันเป็นไปไม่ได้"
	ยอมรับความจริงที่ต้องพลัดพราก	"เพราะเรารู้ว่าเด็กคนที่ต้องไปเมืองนอกเนี่ย วันใดวันหนึ่งเขาไปจากเราแล้ว ก็คือจะไม่ได้เจอกัน ส่วนใหญ่ก็คือไปแล้วไปลับ แต่เราอยากที่จะเห็นเขาบ้าง แต่ก็คือมันเป็นไปไม่ได้ การไปมาเขาอาจจะไม่สะดวก"
	เข้าใจวงจรชีวิตการเป็นมารดาอุปการะ	

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

217 ไม่ได้มีเยี่ยมแม่ตรงนี้ก็เลยเขานัดไปรับเองวันที่ 18 ก็เลย
 218 แบบรู้อะ แบบวันที่ 11 ก็หัวใจ ตอนที่เก็บเสื้อผ้าเหมือน
 219 ร้องให้ไปด้วย แล้วพอวันที่ 18 มาจริงๆอะ เขานั่นรู้สึกแบบ...
 220 (ร้องให้) ใจมันเบาหัวไปเลย แบบเหมือนทำอะไรไม่ถูกอะ
 221 เออวันนี้จะจริงแล้วนะ... ทุกวันไม่จริง ก็อย่างคนที่เลี้ยง
 222 ปัจจุบันเขาก็บอก วันนั้นแบบ...ประมาณเนี่ย เขาประมาณ
 223 มาวันนั้นเดียวจะไปแล้วนะพี่ เออ...ทำไรได้...พอเขาต้องไป
 224 ทำไม่ได้ซึกแล้ว คือมองหน้าเขา (น้ำเสียงสั้นเครือ) แต่นึก
 225 ว่าไม่มีเด็กคนอื่นอีกแล้ว.. (ร้องให้) อะไรประมาณนี้ เด็กแต่
 226 ละคนความน่ารักไม่เหมือนกัน บางคนก็ซีเล่นกับเรา บางคน
 227 ก็หวงตัวอะไรอย่างนี้ อย่างสิโออะน่ารักมากกกก.... เหมือน
 228 เป็นลูกพี่เลยนะ เลี้ยงตั้งแต่สแต่ด้อยังไม่หลุดแล้วต้องคอย
 229 ดูแลแบบมาก...อะ มากกว่าที่เคยเอาไปไซปะ เพราะว่าเขา
 230 ยิ่งเล็กมากต้องดูแลหมดตลอด แล้วเขาเป็นเด็กเลี้ยงง่าย
 231 มากไม่อ้อนไม่กวน แล้วจะติดพี่มาก จะต้องอยู่ต้องนอนกอด
 232 นอนอะไรกัน พอตีไปได้อาทิตย์นึงเขาก็เอาฮอนด้า (นาม
 233 สนมติ) ไปให้ ก็คือได้คนนี้มามันก็แบบเหมือนดีขึ้นอะนะ
 234 I : แล้วช่วงเวลาหลังจากที่ตีโอไป วันที่พี่หยกเอาลิโอไปแล้วเนี่ย
 235 อะ ตอนนั้นเป็นยังงัยบ้างชีวิตประจำวัน ชีวิตวันนั้น
 236 R : ไม่ดี ตอนแรกพี่คิดว่าเออเดี่ยวออกจากบ้านดีกว่านั่งอยู่คน
 237 เดียว เอ้อ... เพราะอยู่มันมีแม่พี่แก่ๆ ยายแก่ๆเขาก็พูด แก
 238 เคยบอกว่า อือ!! ไปซะแล้ว แกพูดอย่างนี้พี่ก็แบบดูแกเงาว่า
 239 อือ!! จะพูดทำไม พี่ก็ร้องให้ไปด้วย อือ!!...ลูกเขาเขาก็เอาซี
 240 แบบปลอบใจตัวเองใหญ่เลย แกก็ร้องให้ พี่ก็ประมาณ
 241 บ่ายสามโมงพี่ก็ออกจากบ้าน เดินไปหาเพื่อนคุยอะไรอย่าง
 242 เนี่ยคือให้ลืมตรงนี้สักพักนึง คือว่าพี่อยู่แล้วมันก็หัวใจไม่ได้
 243 มันถึง จะนอนในบ้านเรา ไม่มีเด็กเลยอย่างเนี่ย ใจมันหายอะ
 244 (ร้องให้)
 245 I : เหมือนความคิดก็นึกถึง
 246 R : นึกถึง มันคิดอะไรไม่ออกตรงนั้น

ตอนเก็บเสื้อผ้า ร้องไห้ไปตลอด
 ใจไม่รัก!
 ใจเบบหัวไปตลอด หัวใจก็อะไรไม่รู้
 อดทนแล้วไปให้โอได้ พอเอาไป (จวิ)
 ก็ไม่โอเคแล้ว
 อดทนแล้ว หัวใจก็ไปอยู่โลกที่อีกหัว
 โอเคในใจมันคิดขึ้น
 อยู่คนเดียว ตอนนั้นใจมัน... (อือ... - หายใจ)
 ตอนนั้นใจมัน... (อือ... - หายใจ)
 อดทนแล้ว หัวใจก็ไปอยู่โลกที่อีกหัว
 อดทนแล้ว หัวใจก็ไปอยู่โลกที่อีกหัว
 ใจไม่รัก!
 ใจเบบหัวไปตลอด หัวใจก็อะไรไม่รู้
 อดทนแล้ว หัวใจก็ไปอยู่โลกที่อีกหัว
 โอเคในใจมันคิดขึ้น

247 I : แล้วช่วงเวลาตอนนั้นคือเป็นอาทิตย์เลยใช่ไหมคะที่ว่างไม่ได้
 248 เลี้ยงเด็ก เป็นยังไงบ้างคะอาทิตย์นั้น
 249 R : โอ้โห... เหงาไม่ได้อยากอยู่ในบ้านเลย กลับมาก็คงเจออะไรที่
 250 แบบ เปล่มันพี่ก็ยังไม้ออกออกไปก็ต้องอยู่ ต้องเขนอนอยู่อย่าง
 251 นั้น เดินขึ้นบ้านมาปั๊บเคยเห็นมันอยู่ในเปลอะไรอย่างเนี่ย ไม่
 252 มีแหละ (น้ำตาไหล) มันก็เลยแบบไม่อยากจะอยู่ในบ้าน ก็เดิน
 253 ไป พอดีเขาก็เอามาให้อาทิตย์หนึ่ง ก็มีเหมือนมีสิ่งทดแทนมา
 254 ก็ไปไปหน่อย แต่ก็ไม่ลืมนะ ไม่ใช่ว่าเออ...มีเด็กคนนั้นมา
 255 เลี้ยงแล้วลืมเด็กคนนั้น ไม่ลืมหรอก จำได้หมด *
 256 I : อย่างนี้เวลาที่พี่เขาเอาคนใหม่อย่างฮอนด้ามาต่อคะ มันแบ่ง
 257 เบาคความรู้สึกได้ยังไงบ้าง
 258 R : เยอะนะ คือพี่ชอบเลี้ยงเด็กผู้ชาย พอได้เด็กผู้ชายมา ไม่รู้
 259 เป็นยังไงเหมือนพี่เลี้ยงเด็กผู้ชายขึ้นหรือยังงี้ก็ไม่รู้ เด็กจะ
 260 อารมณ์ดีหมดแล้วก็จะเล่นกับเราจะอะไรกับเรา เราก็ไป
 261 จากลิโอได้เยอะ ถ้าเด็กนอนมีเด็กแทนที่นอนอะไรอย่างนี้
 262 ตอนไม่มีก็ให้...แบบพลิกมาก็อะไรวะไม่มีอีกแล้ว มันเหงา
 263 พี่ยกเด็กเลี้ยงหลายครั้งแล้วนะ แต่ก็คือว่าพอเริ่มจะ
 264 เลิกอะ ไม่รู้ งานก็ทำได้นะมีงานทำแต่ตอนนี้แบบเหมือนว่า
 265 กลับจากทำงานมันก็ต้องเจอแบบอะไรว่างเปล่าอยู่บนบ้าน
 266 อีก

เหงา ไม่อยากอยู่ในบ้านเลย
 เลี้ยงเด็กคนเดียวอยู่ไปเยอะ ไม่ค่อย
 ไปไหนไปไหน เหนื่อยแล้วก็พักผ่อน แต่ก็ไม่ได้
 กับเด็กคนอื่นมากกว่า ก็เขาไปได้เยอะ
 ตอนไปพี่ ว่างเวลา
 ตอนว่างก็เลี้ยงเด็กเลี้ยงหลายครั้งแล้วนะ ตอนไม่มีก็ให้

ประวัติผู้เชี่ยวชาญนิพนธ์

นางสาวปาริชาติ ธงภักดี เกิดวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2527 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต เอกสังคมสงเคราะห์ โทการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2548 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปีการศึกษา 2551

ประสบการณ์การเป็นนักจิตวิทยาปรึกษาฝึกหัด ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ผู้ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล (individual counseling) ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง
2. ผู้นำกลุ่มพัฒนาตนและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพุทธ (buddhist counseling and personal growth group) ไม่น้อยกว่า 350 ชั่วโมง

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2549 : ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ โครงการฟื้นฟูสภาพครอบครัวที่สหทัยมูลนิธิ จังหวัดกรุงเทพมหานครฯ

พ.ศ. 2550 : ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ โครงการ Case Management for Migrant Children (CMMC Project) ให้กับ Save the Children UK โดยประจำอยู่ที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

